

***RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY ZAPOLICE
ZA LATA 2019-2020***

Tytuł	Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice za lata 2019-2020
--------------	--

Zamawiający	<i>Gmina Zapolice Plac Strażacki 5 98-161 Zapolice</i>
--------------------	--

Wykonawca	<i>EkoLogika Mariusz Orzechowski ul. Paryska 7 45-402 Opole tel. 792-103-880 e-mail: biuro@e-ekologika.pl www.e-ekologika.pl</i>
------------------	--

Autorzy	<i>Kierownik zespołu autorskiego: mgr Mariusz Orzechowski</i>
----------------	---

Data wykonania:	<i>październik 2021 r.</i>
------------------------	----------------------------

Spis treści

1. Wstęp	4
1.1 Podstawa prawna opracowania	4
1.2 Cel i zakres opracowania	4
1.3 Metodyka opracowania	6
2. Ocena realizacji celów, kierunków i zadań zawartych w „Programie ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” za lata 2019-2020	7
2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza	7
2.2 Zagrożenie hałasem	12
2.3 Pola elektromagnetyczne	13
2.4 Gospodarowanie wodami	14
2.5 Gospodarka wodno-ściekowa	16
2.6 Zasoby geologiczne	18
2.7 Gleby	19
2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	22
2.9 Zasoby przyrodnicze	25
2.10 Zagrożenie poważnymi awariami	29
2.11 Inne zrealizowane zadania nieuwjęte w POŚ	30
3. Ocena realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” na podstawie wskaźników monitorowania Programu	32
4. Podsumowanie i wnioski	34

Spis tabel

Tabela 1. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza za lata 2019-2020	7
Tabela 2. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie zagrożenia hałasem za lata 2019-2020	12
Tabela 3. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych za lata 2019-2020	13
Tabela 4. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi za lata 2019-2020	14
Tabela 5. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie gospodarki wodno-ściekowej za lata 2019-2020	16
Tabela 6. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi za lata 2019-2020	18
Tabela 7. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie ochrony gleb za lata 2019-2020	19
Tabela 8. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie gospodarki odpadami za lata 2019-2020	22
Tabela 9. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych za lata 2019-2020	25
Tabela 10. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie poważnych awarii za lata 2019-2020	29
Tabela 11. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań nieuwjętych w POŚ, a które mają wpływ na ochronę i poprawę środowiska na terenie Gminy Zapolice	30
Tabela 12. Ocena skuteczności realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” z wykorzystaniem określonych mierników zaproponowanych w POŚ	32

1. Wstęp

1.1 Podstawa prawna opracowania

Niniejszy Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” za lata 2019-2020 został opracowany zgodnie z art. 18 ust. 2 *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.)*. W myśl przytoczonego przepisu Raport sporządzony jest za okres dwóch lat. Ponadto, obowiązkiem Wójta Gminy Zapolice jest przedstawienie Raportu Radzie Gminy w Zapolicach.

Obowiązujący „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” został przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/207/17 Rady Gminy Zapolice z dnia 1 czerwca 2017r.

Zgodnie z art. 25 *Ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.)*, Wójt Gminy Zapolice ma obowiązek zamieścić w Biuletynie Informacji Publicznej niniejszy Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” za lata 2019-2020, tak, aby każdy mieszkaniec mógł zweryfikować stopień realizacji zamierzeń gminy w zakresie ochrony środowiska.

1.2 Cel i zakres opracowania

Głównym celem sporządzonego Raportu jest ocena stopnia realizacji założonych celów oraz podsumowanie efektów działań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024”.

Podstawą tworzenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” było planowanie strategiczne, które określa długoterminową wizję i misję gminy oraz wyznacza cele strategiczne. „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” jest dokumentem strategicznym i nie stanowi przepisów prawa miejscowego. W dokumencie wyznaczono cele ekologiczne i priorytety oraz zadania, w jakim powinien podążyć samorząd mając na celu zachowanie i poprawę stanu środowiska przyrodniczego.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” został przygotowany na 4 lata tj. 2017-2020, w których zakłada się realizację zadań krótkoterminowych. Kolejne 4 lata tj. do 2024 roku uwzględniają perspektywę czasową, na którą wyznaczono zadania długoterminowe. Niniejszy Raport obejmuje okres sprawozdawczy 2019-2020.

Wyboru priorytetów ekologicznych dokonano w oparciu o diagnozę stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie gminy Zapolice, uwarunkowania zewnętrzne (obowiązujące akty prawne) i wewnętrzne, a także inne wymagania w zakresie jakości środowiska. Zgodnie z powyższym w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” wyznaczono następujące obszary, cele i kierunki interwencji:

1) Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel: Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy Zapolice

Kierunek interwencji:

- Poprawa efektywności energetycznej na terenie gminy Zapolice poprzez realizację działań zawartych w kluczowych dokumentach strategicznych odnoszących się do ochrony powietrza
- Poprawa warunków infrastruktury drogowej wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu¹

¹ Kierunek interwencji dotyczy także zagrożenia przed hałasem.

2) Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem

Cel: Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców Gminy

Kierunek interwencji:

→ Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez eliminację zagrożeń hałasem

3) Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne

Cel: Kontrola niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy

Kierunek interwencji:

→ Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez eliminację zagrożeń promieniowaniem elektromagnetycznym

4) Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami

Cel: Zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi umożliwiające zaspokojenie potrzeb wodnych Gminy przy utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód

Kierunek interwencji:

→ Zapobieganie zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych, ze szczególnym naciskiem na zapobieganie u źródła

5) Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Cel: Podniesienie komfortu życia mieszkańców Gminy poprzez stworzenie nowoczesnej infrastruktury związanej z gospodarką wodno-ściekową

Kierunek interwencji:

→ Rozbudowa i modernizacja infrastruktury związanej z gospodarką wodno – ściekową

6) Obszar interwencji: Zasoby geologiczne

Cel: Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż

Kierunek interwencji:

→ Zapobieganie degradacji zasobów złóż naturalnych

7) Obszar interwencji: Gleby

Cel: Użytkowanie gleb zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz zapobieganie dalszej degradacji gleb

Kierunek interwencji:

→ Ochrona gleb przed degradacją i dewastacją

8) Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel: Racjonalne gospodarowanie odpadami

Kierunek interwencji:

→ Prawidłowe prowadzenie gospodarki odpadami

→ Realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zapolice na lata 2012-2032

9) Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze

Cel: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona przyrody

Kierunek interwencji:

→ Ochrona zieleni, zasobów leśnych oraz obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych

→ Zwiększanie powierzchni obszarów chronionych i leśnych

10) Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Cel: Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii

Kierunek interwencji:

→ Poprawa stanu przygotowania gminy do podejmowania działań w sytuacji zagrożenia poprzez polepszenie warunków użytkowych i funkcjonalnych budynków OSP

→ Kreowanie właściwych zachowań mieszkańców gminy w przypadku wystąpienia zagrożeń życia i środowiska z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych

1.3 Metodyka opracowania

Ocenę realizacji założeń „Programu ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” odniesiono do poszczególnych, nakreślonych w Programie celów i zadań. Przedstawiono ocenę realizacji zadań w latach 2019-2020 w rozbiciu na poszczególne lata wraz z określeniem poniesionych kosztów i jednostki realizującej. Należy jednak zaznaczyć, że wyznaczone cele i kierunki w POŚ w sposób ogólny przedstawiają zadania przyjęte do realizacji. Zadania te w większości wynikają z działań statutowych poszczególnych jednostek lub warunkowane są przepisami prawa w zakresie ustaw i rozporządzeń wykonawczych. POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 formułuje jedynie realizację konkretnych zadań na terenie gminy w przyjętym Planie operacyjnym na lata 2017-2020, gdzie wskazano szacunkowe koszty realizacji zadania wraz z jednostką koordynującą. Zatem w Planie operacyjnym przyjęto zadania miarodajne i realne do osiągnięcia, ponieważ miały one pokrycie w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy. W związku z powyższym niniejszy Raport weryfikuje zarówno zadania przyjęte w Planie operacyjnym jak i zadania ogólne wyznaczone w ramach poszczególnych kierunków interwencji. Należy jednak zaznaczyć, że część zadań jest niemiarodajna i trudna do ustalenia, w związku z czym przedstawiono wszystkie zadania realizowane w latach 2019-2020 wpisujące się w poszczególne cele i kierunki programowe.

W „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” wyznaczono wskaźniki stanu środowiska pozwalające na monitorowanie oceny realizacji POŚ w poszczególnych latach. W niniejszym Raporcie dokonano zestawienia wartości bazowych wskaźników przyjętych w POŚ ze stanem w latach 2019-2020.

Raport został opracowany na podstawie danych i informacji uzyskanych z: Urzędu Gminy Zapolice oraz innych jednostek, których działania były wpisane w harmonogram zadań w ramach Programu. W szczególności podstawą sporządzenia Raportu z realizacji „Programu ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” były:

- sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Zapolice za lata 2019 i 2020,
- sprawozdania z wykonania budżetu Powiatu Zduńskowolskiego za lata 2019 i 2020,
- dane statystyczne pochodzące z Banku Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego,
- raporty Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi,
- dane uzyskane z jednostek działających w zakresie ochrony środowiska (dane uzyskane na wniosek),
- uchwały, postanowienia, porozumienia, decyzje, pozwolenia, umowy pozyskane z Urzędu Gminy Zapolice i innych jednostek samorządowych

2. Ocena realizacji celów, kierunków i zadań zawartych w „Programie ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” za lata 2019-2020

2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Tabela 1. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza za lata 2019-2020

Cel: Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy Zapolice	
<p>Kierunek interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa efektywności energetycznej na terenie gminy Zapolice poprzez realizację działań zawartych w kluczowych dokumentach strategicznych odnoszących się do ochrony powietrza • Poprawa warunków infrastruktury drogowej wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu <p>Zadania do realizacji przyjęte w POŚ: * - zadanie zrealizowane i wykazane w Raporcie z POŚ za lata 2017-2018 ** - zadanie zrealizowane lub kontynuowane w latach 2019-2020</p>	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA WŁASNE	
Remonty dróg gminnych */**	TAK
ZADANIA MONITOROWANE	
Realizacja działań przyjętych w Programie ochrony powietrza dla strefy łódzkiej */**	TAK
Realizacja działań ujętych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zapolice */**	TAK
Modernizacja dróg powiatowych */**	TAK
Bieżące modernizacje drogi S8	NIE (brak potrzeb)
Prowadzenie stałego monitoringu powietrza */**	TAK
<p>Zgodnie z <i>Ustawą z 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1219 ze zm.)</i> Inspektorat Ochrony Środowiska ma uprawnienia do kontrolowania podmiotów korzystających ze środowiska, a w sytuacji naruszenia przepisów prawa podjęcia stosownych działań wobec podmiotu działającego na szkodę dla środowiska.</p> <p>Inspekcja Ochrony Środowiska ma również ustawowy obowiązek udzielania pomocy organom samorządu terytorialnego w realizacji ich zadań kontrolnych w zakresie ochrony środowiska.</p> <p>Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Delegatura w Sieradzu w latach 2019-2020 prowadził w ramach zadań własnych kontrolę zakładów pod względem emisji zanieczyszczeń do powietrza. W 2019r. oraz 2020r. WIOŚ w Łodzi, Delegatura w Sieradzu przeprowadził po 2 kontrole z wyjazdem w teren w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza.</p> <p><i>Art. 379 Ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 995 ze zm.)</i> wskazuje, że Starosta Zduńskowolski posiada uprawnienia do kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska. Powyższe zadanie jest zadaniem ciągłym, wynikającym z obowiązków ustawowych. Starosta Zduńskowolski w latach 2019-2020 nie prowadził kontroli w zakresie wielkości emisji (gazów i pyłów) do powietrza.</p> <p><i>Art. 379 Ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 995 ze zm.)</i> wskazuje, że Wójt Gminy Zapolice posiada uprawnienia do kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska. Powyższe zadanie jest zadaniem ciągłym, wynikającym z obowiązków ustawowych. Wójt Gminy Zapolice w latach 2019-2020 nie prowadził kontroli w zakresie wielkości emisji (gazów i pyłów) do powietrza. W 2020 r. przeprowadzono jedynie kontrolę w zakresie zadymiania działki, w wyniku której nie nałożono kary.</p> <p>W przypadku, jeśli podmiot korzystający ze środowiska negatywnie oddziałuje na środowisko, starosta jest organem ochrony środowiska właściwym do wydawania decyzji, w których może nałożyć obowiązek: ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia, przywrócenia środowiska do</p>	

stanu właściwego; określając równocześnie zakres ograniczenia lub stan, do jakiego ma zostać przywrócone środowisko a także czynności, zmierzające do osiągnięcia tych celów. Zgodnie z informacją Starosty Zduńskowolskiego w latach 2019-2020 nie nałożył ograniczeń w zakresie korzystania ze środowiska, w tym ograniczeń związanych z emisją gazów i pyłów do powietrza dla zakładów zlokalizowanych na terenie Gminy Zapolice.

Art. 144 ust. 2 *Ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 1219 ze zm.)* wskazuje, że eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny. Organ ochrony środowiska wydaje w drodze decyzji, pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, w których określa wartości graniczne. Organem właściwym do wydania takiej decyzji jest Starosta, Marszałek lub Wojewoda. Decyzje wydawane są w ramach zadań własnych z wydatków bieżących.

Dodatkowo na mocy art. 154 *Ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 1219 ze zm.)* organ ochrony środowiska może ustalić, w drodze decyzji, wymagania w zakresie ochrony środowiska dotyczące eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, o ile jest to uzasadnione koniecznością ochrony środowiska. W latach 2019-2020 Starosta Zduńskowolski nie wydał w/w decyzji.

W latach 2019-2020 Gmina Zapolice przeprowadziła liczne remonty i modernizacje dróg gminnych, co wpłynęło na zmniejszenie negatywnych oddziaływań w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza np. poprzez utwardzenie zniszczonej nawierzchni (emisja wtórna do powietrza, upłynnienie ruchu, utwardzenie dróg). Szczegółowe zestawienie znajduje się w poniżej tabeli z wykazem zrealizowanych zadań w latach 2019-2020.

Zgodnie z informacją otrzymaną od Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Łodzi w latach 2019-2020 nie prowadzono modernizacji drogi ekspresowej S8, w granicach administracyjnych gminy Zapolice, z uwagi na brak takich potrzeb.

W latach 2019-2020 Gmina Zapolice nie prowadziła żadnych dofinansowań dla mieszkańców w zakresie zakupu lub montażu instalacji odnawialnych źródeł energii. Niemniej jednak w 2020r. Gmina Zapolice przystąpiła do realizacji dwóch projektów związanych z OZE tj.

- Poprawa efektywności energetycznej poprzez zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej na budynkach użyteczności publicznej w Gminie Zapolice (wartość całkowita projektu 331 244,85 zł w tym dofinansowanie w formie dotacji 258 582,00 zł z WFOŚiGW w Łodzi).
- Poprawa efektywności energetycznej poprzez zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej na potrzeby Oczyszczalni ścieków w Gminie Zapolice (wartość całkowita projektu 165 730,20 zł w tym dofinansowanie w formie dotacji 132 584,00 zł z WFOŚiGW w Łodzi).

Dla obu powyższych projektów w 2020r. zostały opracowane dokumentacje projektowe oraz audyty energetyczne, a realizacja wykonawcza została zaplanowana na lata 2021-2022.

Dodatkowo w latach 2019-2020 kontynuowano projekt pn. "Budowa istniejących odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Zduńska Wola i gminy Zapolice", dla którego w latach 2017-2018 Gmina Zapolice wraz z Gminą Zduńska Wola opracowali Studium Wykonalności Inwestycji. W 2020r. podpisano umowę o pełnienie funkcji inżyniera kontraktu oraz ogłoszono przetarg na wykonanie usługi montażu paneli fotowoltaicznych. Prace budowlano-instalacyjne na terenie gminy Zapolice (montaż kolektorów, paneli fotowoltaicznych i pomp ciepła) planuje się przeprowadzić do II kwartału 2022r. W ramach realizacji projektu na terenie gminy Zapolice zostaną przeprowadzone następujące prace:

- instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach prywatnych w ilości 90 szt. i zainstalowanej mocy 359,10 kW;
- instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach gminnych w ilości 1 szt. i mocy 22,20 kW (Szkoła Podstawowa im. 4. Pułku Piechoty Legionów w Zapolicach)
- instalacja kolektorów słonecznych w ilości 51 szt. o mocy 167,36 kW;
- instalacja gruntowych pomp ciepła w ilości 15 szt. o mocy 145,98 kW.

W latach 2019-2020 Wójt Gminy Zapolice wydał następujące decyzje środowiskowe w zakresie odnawialnych źródeł energii:

- Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach z dn.3 czerwca 2019 r., znak GKI.6220.1.2019.AZ Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 6624 kWp wraz z niezbędną infrastrukturą na nieruchomości nr 3/5 obręb Ptazskowice położonej w gminie Zapolice”
- Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach z dn. 13 listopada 2019 r., znak GKI.6220.5.2019.MCP "Budowa Elektrowni Słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na dz. o nr ewid. 265/1 (obręb 0009) w miejscowości Paprotnia, Gmina Zapolice”
- Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach znak: GKI.6220.1.2020.MCP z dnia 13 maja 2020 r. - „Budowa farmy fotowoltaicznej „Świerzyny I” o mocy do 1 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na obszarze dz. ew. nr 289/2, obręb Świerzyny, Gmina Zapolice”
- Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach znak: GKI.6220.2.2020.MCP z dnia 31 grudnia 2020 r. - „Budowa elektrowni fotowoltaicznej „PV JELNO” o mocy do 1,5 MW zlokalizowanej na działce numer 103/3 obręb Jelno, gmina Zapolice, powiat zduńskowolski, województwo łódzkie”.

W marcu 2020r. Gmina Zapolice zakończyła realizację projektu pn.” Inwestycje infrastrukturalne, środowiskowe i społeczne na obszarze zdegradowanym w Zapolicach oraz modernizacja Zespołu Szkół Ogólnokształcących wraz z zagospodarowaniem przynależnego terenu na potrzeby rekreacyjno-integracyjne”, w ramach którego wykonano prace termomodernizacyjne Zespołu Szkół Ogólnokształcących, dokonano wyposażenia zmodernizowanej szkoły, przebudowano sale gimnastyczną oraz utworzono strefę rekreacyjno-integracyjną z boiskiem wielofunkcyjnym. Koszt realizacji projektu wyniósł 6 849 446,30 zł, z czego dofinansowanie z RPO WŁ stanowiło kwotę 3 464 627,61 zł.

W latach 2019-2020 Gmina Zapolice nie podjęła żadnych działań zmierzających do ograniczenia tzw. niskiej emisji poprzez dofinansowanie działań zmierzających do modernizacji/wymiany lokalnych źródeł ciepła. Gmina Zapolice nie uruchomiła w tym zakresie żadnych dofinansowań z własnego budżetu. Należy jednak zaznaczyć, że 23 lipca 2019r. Gmina Zapolice zawarła porozumienie z WFOŚiGW w Łodzi w zakresie wspólnej realizacji programu „Czyste Powietrze”. Gmina Zapolice w latach 2019-2020 obsługiwała mieszkańców gminy składających wnioski, prowadząc nadzór i pomoc nad otrzymaniem dofinansowania.

Na terenie Gminy Zapolice obowiązuje przyjęty Uchwałą nr XX/137/16 Rady Gminy Zapolice z dnia 24 maja 2016r. „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Zapolice”, w którym określono działania zmierzające do redukcji emisji gazów cieplarnianych i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną. Niektóre z zaproponowanych w PGN działań w latach 2019-2020 zostało częściowo zrealizowane i należą do nich m.in.:

- działanie III – „Działania edukacyjne, w tym organizacja akcji społecznych związanych z ograniczeniem emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii”;
- działanie IV – „Modernizacja oświetlenia ulicznego”;
- działanie V – „Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z audytami energetycznymi”;
- działanie VI – „Montaż odnawialnych źródeł energii na/w budynkach użyteczności publicznej”;
- działanie IX – „Rozwój rozproszonych źródeł energii - małe instalacje fotowoltaiczne”;
- działanie XI – „Rozwój rozproszonych źródeł energii – mikro instalacje fotowoltaiczne”;
- działanie XIII – „Termomodernizacja budynków mieszkalnych wraz z audytami energetycznymi”;
- działanie XIV – „Ograniczenie emisji z budynków mieszkalnych – wymiana kotłów”;
- działanie XV – „Rozwój budownictwa pasywnego i energooszczędnego”;

PGN dla Gminy Zapolice został przyjęty w 2016r., a zaproponowane w nim zadania były zbieżne z kierunkami i działaniami przedstawionymi w Programie ochrony środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024. Podsumowując realizację przyjętych w PGN działań można stwierdzić, że w okresie programowania POŚ 90% tych działań została poprawnie zrealizowana, co przyczyniło się do osiągnięcia zamierzonego efektu ekologicznego w postaci zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych oraz innych substancji zanieczyszczających powietrze. Działania prowadzone w latach

2017-2020 były realizowane na bieżąco, sukcesywnie oraz według potrzeb, a zestawienie ich zakresu wraz z kosztami znajduje się w wykazie zrealizowanych zadań w latach 2019-2020 poniżej w tabeli oraz w Raporcie z wykonania POŚ za lata 2017-2018.

W związku z realizacją „Programu ochrony powietrza dla strefy łódzkiej” Gmina Zapolice podjęła w latach 2019-2020 stosowne działania naprawcze zmierzające do poprawy jakości powietrza w następujących kierunkach, co zostało wykazane w składanych corocznie sprawozdaniach z realizacji POP do Marszałka Województwa Łódzkiego:

- 1) *Kierunek działań 1.* w zakresie ograniczania emisji powierzchniowej pochodzącej z sektora komunalno-bytowego:
 - stosowanie paliwa o parametrach jakościowo jak najlepiej dostosowanych do danego typu kotła;
 - prowadzenie na bieżąco konserwacji i remontów kotłów oraz kominów odprowadzających do powietrza spaliny;
 - przegląd kotłowni węglowych w zakresie stanu technicznego, efektywności energetycznej oraz wielkości w odniesieniu do potrzeb użytkowych, w celu określenia zakresu prac dot. wymiany kotłów (wraz z instalacją wewnętrzną), ich modernizacji, remontu lub konserwacji
 - termomodernizacja budynków
 - kontrola gospodarstw domowych w zakresie właściwego gospodarowania odpadami, w celu zaniechania praktyk spalania w domowych kotłach i paleniskach odpadów lub paliw niekwalifikowanych
 - organizacja terenów rekreacyjnych z wyznaczonymi miejscami do organizowania ognisk i grillowania
 - inne niewymienione działania
- 2) *Kierunek działań 3.* w zakresie ograniczania emisji liniowej (komunikacyjnej):
 - planowane utwardzanie dróg gruntowych
- 3) *Kierunek działań 5.* w zakresie gospodarowania zużytymi oponami:
 - zapewnienie możliwości odpowiedniego gromadzenia zużytych opon
 - wyznaczenie specjalnych dni zbiórki zużytych opon
- 4) *Kierunek działań 6.* w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi:
 - wprowadzanie odpowiednich lokalnych regulacji prawnych, uniemożliwiających spalanie odpadów (śmieci) na terenach prywatnych posesji
 - usprawnianie infrastruktury recyklingu, w celu ułatwienia zbiórki odpadów
 - organizowanie stałych miejsc selektywnej zbiórki odpadów pochodzenia roślinnego oraz rozpowszechnianie informacji o miejscach ich magazynowania
 - rozwój sieci łatwo dostępnych miejsc zbiórki makulatury oraz powszechnie dostępna informacja o lokalizacji tych miejsc zbiórki
 - organizowanie i egzekwowanie selektywnej zbiórki odpadów, w szczególności palnych, takich jak np. makulatura
 - zbiórka makulatury
- 5) *Kierunek działań 7.* w zakresie gospodarowania edukacji ekologicznej i reklamy:
 - prowadzenie akcji edukacyjnych mających na celu uświadamianie społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów połączonych z informacją na temat kar administracyjnych za spalanie paliw niekwalifikowanych i odpadów
- 6) *Kierunek działań 8.* w zakresie planowania przestrzennego:
 - uwzględnianie w dokumentach planistycznych wynikających z ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym zapisów dotyczących m.in. sposobu zaopatrzenia w ciepło, lokowania nowych instalacji wytwarzających energię ciepłą i zakładów przemysłowych wytwarzających ciepło odpadowe, wprowadzania zieleni izolacyjnej i urządzonej oraz niekubaturowe zagospodarowanie przestrzeni publicznych miasta (place, skwery), kształtowania korytarzy ekologicznych celem lepszego przewietrzania miast, modernizacji układu komunikacyjnego, reorganizacji układu komunikacyjnego po wprowadzeniu stref zamkniętych, zakazu na terenach mieszkaniowych działalności gospodarczej związanej z wykorzystaniem terenu w sposób powodujący emisję niezorganizowaną pyłu, tworzenia preferencyjnych warunków do realizacji inwestycji związanych z uciepłowieniem ze źródeł centralnych lub/i rozwojem sieci gazowniczej, wyznaczenia stref przemysłowych i obszarów budownictwa mieszkaniowego, z uwzględnieniem czynników środowiskowych, w szczególności kierunku napływu mas powietrza"

W wykazie poniżej ujęto wszystkie zrealizowane zadania związane z ochroną powietrza, w tym zadania wynikające z Programu ochrony powietrza dla strefy łódzkiej jakie zostały wykazane w rocznych sprawozdaniach z realizacji POP za lata 2019-2020.

Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2019-2020	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
Przebudowa drogi gminnej we wsi Marcelów, gm. Zapolice	2019	172.100,00 (Gmina Zapolice)
Bieżące utrzymanie dróg i poboczy w gminie Zapolice – obszar działań: cała gmina Zapolice	2019	322.826,62 (Gmina Zapolice)
Dotacja dla Miasta Zduńska Wola na dofinansowanie publicznego lokalnego transportu zbiorowego	2019	115.982,54 (Gmina Zapolice)
Inwestycje infrastrukturalne, środowiskowe i społeczne na obszarze zdegradowanym w Zapolicach oraz modernizacja Zespołu Szkół Ogólnokształcących (wymiana okien, ocieplenie budynku, wymiana instalacji CO) wraz z zagospodarowaniem przynależnego terenu na potrzeby rekreacyjno-integracyjne	2019	1.938.459,73 (Gmina Zapolice)
Stosowanie paliwa o parametrach jakościowych jak najlepiej dostosowanych do danego rodzaju kotła – obszar działań: budynek Urzędu Gminy, świetlica, strażnice OSP	2019	22641,00 (Gmina Zapolice)
Bieżące konserwacje kotłów i kominów, remont komina – obszar działań: budynki komunalne, budynki OSP, budynek UG, kotłownia UG, budynek szkoły	2019	16.600,00 (Gmina Zapolice)
Wymiana pieca w budynku szkoły, przedszkola i świetlicy – obszar działań: szkoła i przedszkole w Zapolicach oraz świetlica w Ptaszkowicach	2019	186.066,68 (Gmina Zapolice)
Zorganizowanie miejsc do rekreacji z wyznaczonymi miejscami do organizowania ognisk i grillowania na terenie gminy Zapolice – obszar działań: m. Zapolice, Ptaszkowice, Młodawin Dolny, Młodawin Górny, Pstrokonie, Holendry, Swędzieniejewice, Świerzyny	2019	357786,75 (Gmina Zapolice)
Realizacja zadania "Aktywna Dolina rzeki Warty" (zakres prac: wypłata odszkodowań (przejęcie nieruchomości), zmiana decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na utworzenie szlaku turystycznego, wykonanie inwentaryzacji ornitologicznej pod kątem zasiedlenia drzew, zaprojektowanie i budowa ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą na terenie miasta Zduńska Wola i Gminy Zapolice, dostawa sprzętu sportowego, organizacja działań promocyjno-informacyjnych, kampania promująca ofertę turystyczną).	2019	12.738.914,80, w tym środkie UE 6.303.268,80 (Powiat Zduńskowolski)
Bieżące utrzymanie dróg i poboczy w gminie Zapolice – obszar działań: cała gmina Zapolice	2020	155358,00 (Gmina Zapolice)
Dotacja dla Miasta Zduńska Wola na dofinansowanie publicznego lokalnego transportu zbiorowego	2020	228.247,21 (Gmina Zapolice)
Inwestycje infrastrukturalne, środowiskowe i społeczne na obszarze zdegradowanym w Zapolicach oraz modernizacja Zespołu Szkół Ogólnokształcących wraz z zagospodarowaniem przynależnego terenu na potrzeby rekreacyjno-integracyjne	2020	2.720.100,85 (Gmina Zapolice)
Stosowanie paliwa o parametrach jakościowych jak najlepiej dostosowanych do danego rodzaju kotła – obszar działań: budynek Urzędu Gminy, świetlica, strażnice OSP	2020	24.390,47 (Gmina Zapolice)
Wykonanie robót budowlanych związanych ze zmianą sposobu użytkowania budynku biurowego na budynek świetlicy wiejskiej oraz utworzenie Klubu Senior + w Zapolicach	2020	269.186,25 (Gmina Zapolice)
Bieżące konserwacje kotłów i kominów, remont komina – obszar działań: budynki komunalne, budynki OSP, budynek UG, kotłownia UG, budynek szkoły	2020	500,00 (Gmina Zapolice)

Poprawa efektywności energetycznej poprzez zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej na budynkach użyteczności publicznej w Gminie Zapolice (przygotowanie dokumentacji projektowej, audytu energetycznego na potrzeby projektu)	2020	7.380,00 (Gmina Zapolice)
Rozbudowa oświetlenia ulicznego ul. Zachodnia w m. Zapolice	2020	14.240,90 (Gmina Zapolice)
Rozbudowa oświetlenia ulicznego w m. Marżynek	2020	14.980,90 (Gmina Zapolice)
Przebudowa drogi gminnej we wsi Marcelów, gm. Zapolice” – wykonanie części robót rozbiórkowych i przygotowawczych oraz opłat sądowych za sprostowania, odłączenia części nieruchomości i w wpis własności na rzecz Gminy Zapolice	2020	39.789,72 (Gmina Zapolice)
Przebudowa drogi gminnej nr 119002E w m. Zapolice, ul. Spacerowa i w m. Świerzyny	2020	268.460,41 (Gmina Zapolice)
Remont drogi gminnej nr 119024E w m. Swędzieniejewice, gmina Zapolice oraz drogi gminnej nr 119014E w m. Jelno (opracowanie projektu)	2020	7.000,00 (Gmina Zapolice)
Przebudowa drogi w miejscowości Strońsko, obręb geodezyjny Strońsko, gmina Zapolice	2020	15.000,00 (Gmina Zapolice)
Realizacja zadania "Aktywna Dolina rzeki Warty" (wypłata odszkodowań za przejęte nieruchomości)	2020	9.548,33 (Powiat Zduńskowolski)

2.2 Zagrożenie hałasem

Tabela 2. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie zagrożeń hałasem za lata 2019-2020

Cel: Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców Gminy	
Kierunek interwencji:	
<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez eliminację zagrożeń hałasem 	
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:	
* - zadanie zrealizowane i wykazane w Raporcie z POŚ za lata 2017-2018	
** - zadanie zrealizowane lub kontynuowane w latach 2019-2020	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA WŁASNE	
Tworzenie zabezpieczeń przed oddziaływaniem hałasu komunikacyjnego poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w SIWZ uwzględniające art. montowanie dźwiękoszczelnych okien, kładzenie cichej nawierzchni i budowę ekranów akustycznych */**	TAK
Wprowadzanie standardów akustycznych w Planach Zagospodarowania Przestrzennego */**	TAK
ZADANIA MONITOROWANE	
Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej **	TAK
<p>Art. 144 ust. 2 <i>Ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 1219 ze zm.)</i> wskazuje, że eksploatacja instalacji powodująca emisję hałasu nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny. Art. 115a <i>Ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 1219 ze zm.)</i> wskazuje, że w przypadku stwierdzenia przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu, w wyniku działalności gospodarczej, wydawane są decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu. Organem właściwym do wydawania decyzji ustalającej dopuszczalny poziom hałasu dla zakładów jest Starosta. Decyzje wydawane są w ramach zadań własnych z wydatków bieżących.</p> <p>Starosta Zduńskowolski w latach 2019-2020 nie prowadził kontroli w zakresie wielkości emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej. Nie wydał również decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu dla zakładów zlokalizowanego na terenie gminy Zapolice.</p>	

Samorząd gminny w ramach zadań własnych prowadzi nadzór nad firmami działającymi na swoim terenie. W przypadku naruszeń związanych z ochroną środowiska ma możliwość podjęcia odpowiednich działań lub zaalarmowania odpowiednich służb. Działania te prowadzone są ze środków bieżących, w miarę potrzeb.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi prowadzi badania monitoringowe poziomu hałasu w ramach zadań własnych i wydatków bieżących. W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie gminy Zapolice w latach 2019-2020 nie wykonywano badań hałasu drogowego.

Zgodnie z *Ustawą z 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U. 2018 poz. 1471 z zm.)* Inspektorat Ochrony Środowiska ma uprawnienia do kontrolowania podmiotów korzystających ze środowiska, a w sytuacji naruszenia przepisów prawa podjęcia stosownych działań wobec podmiotu działającego na szkodę dla środowiska.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Delegatura w Sieradzu w latach 2019-2020 prowadził w ramach zadań własnych kontrolę zakładów pod względem emisji hałasu do środowiska. W 2019r. oraz 2020r. WIOŚ w Łodzi, Delegatura w Sieradzu przeprowadził po 2 kontrole z wyjazdem w teren w zakresie emisji hałasu do środowiska.

Inspekcja Ochrony Środowiska ma również ustawowy obowiązek udzielania pomocy organom samorządu terytorialnego w realizacji ich zadań kontrolnych w zakresie ochrony środowiska. Powyższe zadanie jest zadaniem ciągłym, wynikającym z obowiązków ustawowych, stanowi wydatek bieżący.

Ponadto WIOŚ w Łodzi na bieżąco prowadzi rejestr obszarów, na których występuje przekroczenie norm poziomu hałasu. Na terenie Gminy Zapolice obszary takie nie występują.

Zgodnie z informacją otrzymaną od Starosty Zduńskowolskiego w latach 2019-2020 nie zostały opracowane żadne mapy akustyczne dla dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy Zapolice, z uwagi na fakt, że natężenie ruchu po tych drogach nie przekraczało w tych latach ponad 300000 pojazdów rocznie.

Zgodnie z informacją otrzymaną od Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Łodzi w latach 2019-2020 nie opracowano żadnych nowych map akustycznych dla drogi krajowej nr S8/E67. Mapa akustyczna dla drogi S8 obejmująca teren gminy Zapolice zostanie opracowana do połowy 2022r. W latach 2019-2020 GDDKiA oddział w Łodzi nie prowadziło na terenie gminy Zapolice na odcinku drogi S8 żadnych inwestycji związanych z ograniczeniem przenikania hałasu do środowiska.

2.3 Pola elektromagnetyczne

Tabela 3. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych za lata 2019-2020

Cel: Kontrola niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego do środowiska na terenie Gminy	
Kierunek interwencji:	
<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez eliminację zagrożeń promieniowaniem elektromagnetycznym 	
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:	
* - zadanie zrealizowane i wykazane w Raporcie z POŚ za lata 2017-2018	
** - zadanie zrealizowane lub kontynuowane w latach 2019-2020	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA WŁASNE	
Wybór niskokonfliktowych terenów do lokalizacji nowych urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne	NIE (brak potrzeb)
Uwzględnienie zapisów dotyczących ochrony przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym w planach zagospodarowania przestrzennego Gminy */**	TAK
W zakresie wyznaczonych kierunków interwencji, Gmina Zapolice w latach 2019-2020 opracowała miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub podjęła stosowne uchwały w zakresie przystąpienia do ich sporządzenia, w których zostały uwzględnione wymogi ochrony środowiska i ochrony zdrowia przed promieniowaniem elektromagnetycznym. Szczegółowe omówienie informacji na temat miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znajduje się w rozdziale 2.11 „Inne	

zrealizowane zadania nieujęte w POŚ”.

Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska GIOŚ w Łodzi prowadził w ramach PMŚ, zgodnie z Programem PMŚ Województwa Łódzkiego na lata 2016-2020, zatwierdzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska badania PEM w stałej sieci punktów pomiarowych, badanych w cyklach 3 letnich. Lokalizacja tych punktów została wybrana tak aby wyniki badań były reprezentatywne dla większego obszaru terenu (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U.2007.221.1645)). W latach 2019 – 2020 nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz dopuszczalnych poziomów hałasu.

Gmina Zapolice w latach 2019-2020 nie wykonywała analizy w zakresie wskazania terenów pod lokalizację nowych urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne. Niemniej jednak Starosta Zduńskowolski prowadzi w sposób ciągły rejestr danych o instalacjach stanowiących źródło promieniowania elektromagnetycznego. Tym samym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego Gminy Zapolice na bieżąco uwzględniane są zapisy w zakresie instalacji stanowiących źródło promieniowania elektromagnetycznego.

2.4 Gospodarowanie wodami

Tabela 4. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi za lata 2019-2020

Cel: Zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi umożliwiające zaspokojenie potrzeb wodnych Gminy przy utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód	
Kierunek interwencji: <ul style="list-style-type: none">• Zapobieganie zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych, ze szczególnym naciskiem na zapobieganie u źródła	
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ: * - zadanie zrealizowane i wykazane w Raporcie z POŚ za lata 2017-2018 ** - zadanie zrealizowane lub kontynuowane w latach 2019-2020	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA WŁASNE I MONITOROWANE	
Prowadzenie stałego lokalnego i regionalnego monitoringu wód */**	TAK
Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 624 ze zm.) dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we Wstępnej Ocenie Ryzyka Powodziowego (WORP) zostały sporządzone mapy zagrożenia powodziowego (MZP), dla których określono obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP). W dniu 15 kwietnia 2015 r. Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie opublikował za pośrednictwem strony internetowej www.mapy.isok.gov.pl zweryfikowane i ostateczne wersje map zagrożenia powodziowego, dla rzek objętych I cyklem planistycznym opracowania MZP i MRP. Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, jako oficjalne dokumenty planistyczne, stanowią podstawę do podejmowania działań związanych z planowaniem przestrzennym i zarządzaniem kryzysowym. Na terenie gminy Zapolice mapy zagrożenia (MZP) i ryzyka (MRP) powodziowego zostały opracowane w I cyklu planistycznym dla rzek Warta i Widawka. W drugim cyklu planistycznym nie wyznaczono nowych obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, a mapy dla rzek wyznaczonych w I cyklu zostały zaktualizowane jedynie w zakresie MRP. Aktualizacja wstępnej oceny ryzyka powodziowego (aWORP) została podana do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Zaktualizowane i nowe mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego zostały podane do publicznej wiadomości 22 października 2020 r. i są dostępne na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Na podstawie zaktualizowanych MZP i MRP Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie przystąpiło w 2020r. do przeglądu i aktualizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowym. Zakończenie prac i	

uchwalenie zaktualizowanych PZRP planowane jest na I kwartał 2022r.

Zgodnie z art. 185 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2021 r. poz. 624 ze zm.), PGW Wody Polskie przygotowują projekt planu przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS). W listopadzie 2018 r. została podpisana umowa na opracowanie planu przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) pn. Opracowanie planów przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy. W latach 2019-2020 trwały prace na sporządzeniu projektu Planu przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy, w ramach których odbywały się liczne konferencje, spotkania, uzgodnienia, w tym przeprowadzona została procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz konsultacje społeczne. W październiku 2020r. opublikowano „projekt przeciwdziałania skutkom suszy”, który obecnie oczekuje na uchwalenie.

WIOŚ w Łodzi w latach 2017-2020 prowadził ustawowy monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych. W zakresie wód powierzchniowych monitoringiem objęto następujące JCWPrz mieszczące się w granicach administracyjnych gminy Zapolice:

- Tymianka (PLRW600016182892) - ppk Tymianka – Bilew – ocena stanu: zły stan wód (2019)
- Dopływ spod Paprotni (PLRW600016182894) - ocena stanu: zły stan wód (z przeniesienia na podstawie JCWP Tymianka (PLRW600016182892))
- Dopływ z Piasków (PLRW600017183114) - ppk Dopływ z Piasków – Piaski – ocena stanu: zły stan wód (2019)
- Żeglina (PLRW600017183129) - ppk Żeglina – Sieradz – ocena stanu: zły stan wód (2018)
- Pichna do Urszulinki (PLRW60001718317889) - ppk Pichna – Skęczno – ocena stanu: zły stan wód (2019)
- Warta od Wierznicy do Widawki (PLRW600019181999) – ppk Warta – Burzenin – ocena stanu: zły stan wód (2017)
- Grabia od Dopływu z Anielina do ujścia (PLRW600019182899) – ppk Grabia – Zamość – ocena stanu: zły stan wód (2019)
- Widawka od Krasówki do ujścia (PLRW60001918299) – ppk Widawka – Podgórze – ocena stanu: zły stan wód (2019)
- Warta od Widawki do Żegliny (PLRW600019183119) – ppk Warta – Sieradz – ocena stanu: zły stan wód (2017)

W zakresie wód podziemnych obszar gminy Zapolice występuje w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 82 (na podstawie nowego podziału obszaru Polski na 172 części wód podziemnych). W latach 2019-2020 nie wyznaczono żadnego punktu monitoringu wód podziemnych na terenie gminy Zapolice. W obrębie JCWPd 82 w latach 2019-2020 wyznaczono 8 punktów monitoringu w gminach: Rzeczyca (gm. wiejska), Warka (gm. miejsko-wiejska), Lubochnia (gm. wiejska), Lubochnia (gm. wiejska) – 2 punkty, Poświętne (gm. wiejska), Białobrzegi (gm. miejsko-wiejska), Błędów (gm. wiejska) i w większości z nich wody podziemne wykazywały II klasę jakości. Stan ilościowy i chemiczny JCWPd został oceniony na dobry.

Zgodnie z *Ustawą z 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1219 ze zm.)* Inspektorat Ochrony Środowiska ma uprawnienia do kontrolowania podmiotów korzystających ze środowiska, a w sytuacji naruszenia przepisów prawa podjęcia stosownych działań wobec podmiotu działającego na szkodę dla środowiska.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Delegatura w Sieradzu w latach 2019-2020 przeprowadził w ramach zadań własnych po 2 kontrole z wyjazdami w teren w zakresie przestrzegania warunków dotyczących ilości pobieranej wody określonych w pozwoleniach wodnoprawnych/pozwoleniach zintegrowanych oraz w zakresie stosowania Programu działań oraz przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

W latach 2019-2020 na terenie gminy Zapolice prowadzone były działania zmierzające do poprawy systemu melioracji wodnych poprzez konserwację, odbudowę i modernizację urządzeń wodnych. Zgodnie z *Ustawą Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017r. (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 624 ze zm.)*

„utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy – do tej spółki lub tego związku spółek wodnych”.

Na terenie gminy Zapolice nie utworzono spółki wodnej. W latach 2019-2020 wykonywano typowe prace melioracyjne na rowach związane z ich czyszczeniem.

Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2019-2020	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
Bieżące utrzymanie rowów przydrożnych – czyszczenie i koszenie	2019	b.d. (Gmina Zapolice)
Utrzymanie wód i urządzeń wodnych na terenie Zarządu Zlewni w Sieradzu. Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych NW Sieradz - wały rz. Żeglina - Widawki	2019	21.000,00 (PGW WP RZGW Poznań)
Utrzymanie wód i urządzeń wodnych na terenie Zarządu Zlewni w Sieradzu. Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych NW Sieradz - wały prawostronne rzeki Warty gm. Zapolice	2019	59.189,57 (PGW WP RZGW Poznań)
Utrzymanie wód i urządzeń wodnych na terenie Zarządu Zlewni w Sieradzu. Utrzymanie rzek NW Sieradz - rz. Widelka gm. Zapolice	2019	63.613,48 (PGW WP RZGW Poznań)
Bieżące utrzymanie rowów przydrożnych – czyszczenie i koszenie	2020	b.d. (Gmina Zapolice)
Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych - wał przeciwpowodziowy lewostronny rzeki Widawki km 0+000 do km 2+754; km rzeki 0+000 - 2+800	2020	10.988,24 (PGW WP RZGW Poznań)
Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych - wał przeciwpowodziowy prawostronny rzeki Widawki km 0+000 - 4+435; km rzeki 0+000 - 4+880	2020	11.766,33 (PGW WP RZGW Poznań)
Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych - wał p. powodziowy prawostronny rzeki Warty w km 0+000-6+872; wał prawostronny rzeki Warty w km 0+000-2+055; wał prawostronny rzeki Warty w km 0+000-3+412	2020	43.245,00 (PGW WP RZGW Poznań)

2.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Tabela 5. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie gospodarki wodno-ściekowej za lata 2019-2020

Cel: Podniesienie komfortu życia mieszkańców Gminy poprzez stworzenie nowoczesnej infrastruktury związanej z gospodarką wodno-ściekową	
Kierunek interwencji:	
<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa i modernizacja infrastruktury związanej z gospodarką wodno – ściekową 	
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:	
* - zadanie zrealizowane i wykazane w Raporcie z POŚ za lata 2017-2018	
** - zadanie zrealizowane lub kontynuowane w latach 2019-2020	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA WŁASNE	
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla mieszkańców gminy Zapolice */**	TAK
ZADANIA MONITOROWANE	
Bieżąca modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej **	TAK
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej **	TAK
W roku 2018 rozpoczęła się rozbudowa i przebudowa gminnej oczyszczalni ścieków w Zapolicach. Pierwszy etap zakończył się w 2018r., natomiast drugi w kwietniu 2019r. Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni miała na celu wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań technologicznych w procesach oczyszczania ścieków, poprawienie przepustowości oraz zwiększenie ilości oczyszczanych ścieków. Tym	

samym rozbudowana oczyszczalnia umożliwi podłączenie do sieci kanalizacyjnej większej ilości odbiorców, a także w dalszej perspektywie rozbudowę sieci kanalizacyjnej o sąsiednie miejscowości. Zakres przebudowy i rozbudowy oczyszczalni obejmował:

- przebudowę przyłącza wody;
- przebudowę przepompowni ścieków surowych (istniejący obiekt);
- komorę zlewniczą ścieków dowożonych;
- budowę części mechanicznej oczyszczania ścieków realizowaną w proj. sitopiaskowniku;
- budowę części biologicznej oczyszczalni ścieków realizowaną w: komorze denitryfikacji oraz nitryfikacji;
- budowę osadnika wtórnego w postaci leja typu Dortmundzkiego zabudowanego w komorze nitryfikacji;
- komorę osadu nadmiernego;
- wykonanie zagęszczacza grawitacyjnego;
- stację dmuchaw
- stację dozowania koagulantów;
- prasę do odwadniania osadu nadmiernego C2;
- centralną jednostką automatyki, sterowania, pomiaru i kontroli;
- instalacje elektryczne zasilające i oświetleniowe;
- agregat prądowłóczy (zapewnienie awaryjnego zasilania);
- rurociągi technologiczne;
- utwardzenie terenu (drogi dojazdowe do obiektów, ciągi piesze);

Rozbudowana oczyszczalnia ścieków w Zapolicach jest oczyszczalnią modułową, co w przypadku rozbudowy sieci sanitarnej daje możliwość dołożenia kolejnych BIOBLOKÓW i zwiększenia przepustowości. Całkowity koszt zadania w latach 2018-2019 wyniósł 4 290 952,62 zł, w tym dofinansowanie 3 194 492,00 zł (PROW, WFOŚiGW).

Stosownie do art. 3 ust. 3 pkt 2 *Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 888 ze zm.)* Gmina jest zobligowana do prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków w celu kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej. Gmina Zapolice zgodnie z wymogami *Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w 2017r.* przeprowadziła inwentaryzację bezodpływowych zbiorników i przydomowych oczyszczalni ścieków i od tego czasu prowadzi na bieżąco rejestr. Wg stanu na 31.12.2020r. na terenie gminy Zapolice znajduje się 185 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków, 600 szt. zbiorników bezodpływowych.

W latach 2019-2020 Gmina Zapolice prowadziła dotację na realizację zadania polegającego na budowie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Zapolice. W analizowanych latach obowiązywały dwa Regulaminy tj. dla roku 2019 regulamin przyjęty Uchwałą nr XLI/294/14 Rady Gminy Zapolice z dnia 28.03.2014r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu przyznawania dotacji z budżetu Gminy Zapolice na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków” (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 1865), a dla roku 2020r. regulamin przyjęty Uchwałą nr XIX/145/20 Rady Gminy Zapolice z dnia 30.04.2020r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania z budżetu gminy dotacji celowej na dofinansowanie kosztów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gm. Zapolice” (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 2962). W roku 2019 z dotacji skorzystało 4 właściciele nieruchomości położonych na terenie gm. Zapolice. W roku 2020 z dotacji skorzystało 11 właściciele nieruchomości położonych na terenie gm. Zapolice.

W latach 2019-2020 Gmina Zapolice rozpoczęła realizację projektu pn. „Poprawa jakości gospodarki wodno-ściekowej poprzez wykonanie studni głębinowej, budowę sieci wodociągowej i zbiornika awaryjno-buforowego na sieci kanalizacji sanitarnej wraz z jej rozbudową na terenie gminy Zapolice” w wyniku którego nastąpi poprawa jakości gospodarki wodno-ściekowej w celu zwiększenia wydajności ciśnienia sieci wodociągowej oraz zapewnienie ciągłości odbioru ścieków. Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach PROW 2014-2020, a otrzymana kwota dofinansowania wyniosła 401 983,00 zł.

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Zduńskiej Woli w latach 2019-2020 nie prowadziło prac związanych z remontem, modernizacją, budową lub rozbudową sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Zapolice.

Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2019-2020	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
Opracowanie Programu Funkcjonalno-Użytkowego dla zadania pn. „Wykonanie otworu studziennego na działce o nr ewid. 78/1 położonej w m. Paprotnia, gm. Zapolice wraz z podłączeniem do stacji uzdatniania wody zlokalizowanej na tej samej działce	2019	4950,00 (Gmina Zapolice)
Budowa oczyszczalni ścieków w Zapolicach	2019	2.673.884,30 (Gmina Zapolice)
Dotacje celowe z budżetu Gminy Zapolice na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków (wypłata dotacji dla 4 inwestorów)	2019	10.000,00 (Gmina Zapolice)
Budowa studni głębinowej na SUW w m. Paprotnia (prace przygotowawcze do realizacji zadania)	2020	15 157,86 (Gmina Zapolice)
Budowa odcinka sieci wodociągowej w Zapolicach wraz z opracowaniem (opracowanie programu funkcjonalno – użytkowego)	2020	5.000,00 (Gmina Zapolice)
Zakup nieruchomości w Rembieszowie w celu powiększenia terenu SUW Rembieszów	2020	13.751,22 (Gmina Zapolice)
Budowa zbiornika awaryjno-buforowego na sieci kanalizacji sanitarnej wraz z rozbudową kanalizacji sanitarnej w m. Zapolice” (opracowanie programu funkcjonalno – użytkowego)	2020	3.075,00 (Gmina Zapolice)
Dotacje celowe z budżetu Gminy Zapolice na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków (wypłata dotacji dla 11 inwestorów)	2020	33.000,00 (Gmina Zapolice)

2.6 Zasoby geologiczne

Tabela 6. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi za lata 2019-2020

Cel: Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż	
Kierunek interwencji:	
<ul style="list-style-type: none"> Zapobieganie degradacji zasobów złóż naturalnych 	
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:	
* - zadanie zrealizowane i wykazane w Raporcie z POŚ za lata 2017-2018	
** - zadanie zrealizowane lub kontynuowane w latach 2019-2020	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA WŁASNE	
Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych	TAK
<p>Zgodnie z art. 20 Ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2021 r., poz. 1326 ze zm.) osoba powodująca utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntów jest obowiązana do ich rekultywacji na własny koszt.</p> <p>Rekultywacja, to ciąg działań realizowanych w oparciu o decyzję wydawaną na podstawie art. 22 ust. 1 Ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2021 r., poz. 1326 ze zm.). Decyzja w przedmiocie rekultywacji może być wydana etapowo, tj. może nakładać tylko obowiązek rekultywacji na konkretną osobę oraz ustalać kierunek jej rekultywacji. Jeśli podmiot zobowiązany do rekultywacji nie występuje o określenie kierunku, kierunek ten ustala samodzielnie Starosta po zasięgnięciu opinii Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych lub dyrektora parku narodowego – w odniesieniu do gruntów o projektowanym leśnym kierunku rekultywacji oraz Burmistrza (Burmistrza, Prezydenta Miasta), zgodnie z art. 22 ust. 2 cytowanej ustawy. Organy współdziałające mogą w ramach swoich kompetencji zawsze przeprowadzić postępowanie wyjaśniające (ogłędziny, kontrole na miejscu) w związku wydaniem przez nich opinii w sprawie wydania decyzji</p>	

o rekultywacji i zagospodarowaniu terenu.

Zgodnie z art. 15 *Ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2021 r., poz. 1326 ze zm.)* właściciel gruntów stanowiących użytki rolne oraz gruntów zrehabilitowanych na cele rolne jest obowiązany do przeciwdziałania degradacji gleb, w tym szczególnie erozji. Starosta, a w przypadku gruntów leśnych – Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, ze względu na ochronę gleb przed erozją i ruchami masowymi ziemi, może, w drodze decyzji, nakazać właścicielowi gruntów, zalesienie, zadrzewienie lub zakrzewienie gruntów, lub założenie na nich trwałych użytków zielonych.

W latach 2019-2020 Starosta Zduńskowolski nie przeprowadził kontroli w zakresie udzielonych koncesji na wydobywanie kopalin, ani nie wydał żadnych nowych koncesji w tym zakresie. Nie wydano również żadnej decyzji rekultywacyjnej. Zasoby geologiczne i ich lokalizacja na bieżąco są uwzględniane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice.

2.7 Gleby

Tabela 7. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie ochrony gleb za lata 2019-2020

Cel: Użytkowanie gleb zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz zapobieganie dalszej degradacji gleb	
Kierunek interwencji:	
<ul style="list-style-type: none">Ochrona gleb przed degradacją i dewastacją	
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:	
* - zadanie zrealizowane i wykazane w Raporcie z POŚ za lata 2017-2018	
** - zadanie zrealizowane lub kontynuowane w latach 2019-2020	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA MONITOROWANE	
Wdrażanie zasad „Dobrych Praktyk Rolniczych” oraz promowanie rolnictwa ekologicznego */**	TAK
Polepszanie kultury rolnej oraz zmianowanie upraw */**	TAK
Rekultywacja terenów zdegradowanych	NIE (brak potrzeb)
Prowadzenie monitoringu jakości gleb */**	TAK
ARiMR uczestniczy od wielu lat w licznych konferencjach, seminariach, konkursach oraz inicjatywach o charakterze rolniczym, organizowanych przez instytucje i firmy zewnętrzne, uczelnie, ODR-y, instytuty naukowe. W latach 2019-2020 ARiMR realizowała i uruchomiła liczne instrumenty finansowe lub współfinansowe z wykorzystaniem środków krajowych i funduszy UE, w tym:	
1) Dopłaty w ramach systemów wsparcia bezpośredniego	
2) Realizacja płatności w ramach wspólnej organizacji rynków rolnych (WORR)	
3) Realizacja instrumentu finansowego w formie Funduszu Gwarancji Rolnych	
4) Realizacja działań PROW 2014–2020	
5) Realizacja działań Programu Rybactwo i Morze na lata 2014-2020	
6) Preferencyjne kredytowanie rolnictwa i przetwórstwa produktów rolnych	
7) Poręczenia i gwarancje spłaty kredytów bankowych	
8) Ekwiwalenty za zalesienia gruntów rolnych w ramach pomocy krajowej	
9) Pomoc na przygotowanie wniosku o rejestrację nazw i oznaczeń geograficznych	
10) Dofinansowanie kosztów utylizacji padłych zwierząt	
11) Dopłaty do materiału siewnego	
12) Wsparcie kół gospodyń wiejskich	
13) Nieoprocentowane pożyczki	
14) Pomoc finansowa dla producentów świń, którzy zaprzestali produkcji świń w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń	
15) Pomoc finansowa na wyrównanie dochodów uzyskanych przez producentów świń utrzymywanych na obszarze objętym restrykcjami w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń	

- 16) Pomoc finansowa na refundację wydatków poniesionych przez producentów rolnych utrzymujących świnie (*sus scrofa*)
- 17) Pomoc jednorazowa, w tym pomoc z tytułu suszy

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ŁODR) w Bratoszewicach realizuje zadania i wykonuje usługi z zakresu doradztwa rolniczego wynikające z *Ustawy z dnia 22 października 2004r. o jednostkach doradztwa rolniczego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 721 ze zm.)*. Podstawowym zadaniem Ośrodka jest doradztwo rolnicze, obejmujące działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mającego na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich. Działalność Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach obejmuje:

- 1) prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich
- 2) prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej
- 3) prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich
- 4) prowadzenie analizy rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowych w tym zakresie
- 5) upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska
- 6) podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego
- 7) upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku
- 8) prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej
- 9) wykonywanie usług w zakresie prowadzenia: ksiąg rachunkowych i dokumentacji niezbędnej w rachunkowości w gospodarstwach rolnych, działalności promocyjnej gospodarstw rolnych, kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej, działalności wydawniczej, poligraficznej, hotelarskiej i gastronomicznej
- 10) organizowanie targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujące produkty i wyroby przetwórstwa rolno-spożywczego
- 11) wypełnianie dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych i zagranicznych

Co roku ŁODR w ramach zadań własnych organizuje szkolenia i kursy dla rolników z województwa łódzkiego. W latach 2019-2020 prowadzone były szkolenia i kursy o tematyce m.in. zasad ochrony roślin, zasad nawożenia, nowych technologii w produkcji zwierzęcej i roślinnej, ubezpieczeń mienia i ubezpieczeń społecznych, ograniczenia azotu ze źródeł rolniczych, wapnowania gleb, bioasekuracji w gospodarstwie rolnym, planów nawozowych, stosowania środków ochrony roślin, zasad obsługi i eksploatacji kombajnów zbożowych itp.

Program "Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, piąta tura Monitoringu przypadła na lata 2015-2017 i podobnie jak w poprzednich latach była realizowana przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Środki na realizację programu Monitoringu pochodzą z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W latach 2019-2020 nie wyznaczono żadnego punktu monitoringu gleb w powiecie zduńskowolskim.

Zgodnie z art. 15 *Ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2017r., poz. 1161 ze zm.)* właściciel gruntów stanowiących użytki rolne oraz gruntów zrehabilitowanych na cele rolne jest obowiązany do przeciwdziałania degradacji gleb, w tym szczególnie erozji. Starosta, a w przypadku gruntów leśnych – Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, ze względu na ochronę gleb przed erozją i ruchami masowymi ziemi, może, w drodze decyzji, nakazać właścicielowi gruntów, zalesienie, zadrzewienie lub zakrzewienie gruntów, lub założenie na nich trwałych użytków zielonych.

Kierunek rekultywacji określa zakres i sposób rekultywacji pod kątem formy przyszłego zagospodarowania. Norma PN-G-07800:2002 określa pięć ogólnych kierunków rekultywacji:

- rolny: do zagospodarowania rolniczego (np. Grunty orne, sady)
- leśny: do zagospodarowania leśnego (np. Lasy produkcyjne, lasy ochronne)
- komunalny: do celów komunalnych (np. Parki, obiekty sportowe)
- wodny: pod zbiorniki wodne oraz budowę tych zbiorników
- specjalny: do zagospodarowania na inne cele niż w/w

Najczęstszą formą rekultywacji, a w konsekwencji zagospodarowania są kierunki leśny i rolny.

Starosta Zduńskowolski w latach 2019-2020 nie wydał decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania gruntów dla gruntów w granicach administracyjnych gminy Zapolice.

Na podstawie art. 101 c *Ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 1219 ze zm.)* Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (GDOŚ) prowadzi rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Dane do rejestru wprowadza Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska. W dniu 5 września 2016 r. GDOŚ uruchomił system teleinformatyczny do prowadzenia rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz rejestru szkód w środowisku. Starosta dokonuje identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządza i przekazuje rdoś ich wykaz (art. 101d ustawy Poś).

Zgodnie z otrzymaną informacją Starosta Zduńskowolski w latach 2019-2020 nie zidentyfikował miejsc potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na terenie Gminy Zapolice. Na chwilę obecną na terenie Gminy Zapolice takie tereny/miejsca nie występują (nie są zidentyfikowane).

Zgodnie z art. 110a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2020r, poz. 1219 z późn. zm.) Starosta prowadzi obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruch, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach. Sposób ustanawiania ww. terenów oraz metody, zakres i częstotliwość prowadzenia obserwacji, a także zakres, sposób prowadzenia, formę i układ rejestru został określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi (Dz. U. Nr 121, poz. 840).

Zgodnie z informacją Starosty Zduńskowolskiego na terenie gminy Zapolice nie występują tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi ani tereny osuwisk.

Zgodnie z *Ustawą z 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1219 ze zm.)* Inspektorat Ochrony Środowiska ma uprawnienia do kontrolowania podmiotów korzystających ze środowiska, a w sytuacji naruszenia przepisów prawa podjęcia stosownych działań wobec podmiotu działającego na szkodę dla środowiska.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Delegatura w Sieradzu w latach 2019-2020 przeprowadził w ramach zadań własnych po 2 kontrole w zakresie przechowywania odchodów zwierzęcych i stosowania nawozów oraz stosowania Programu działań dotyczącego ochrony wód przed zanieczyszczeniami azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2019-2020	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
Zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów ewidencji gruntów oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych	2020	16.500,00 (Powiat Zduńskowolski)

2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Tabela 8. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie gospodarki odpadami za lata 2019-2020

Cel: Racjonalne gospodarowanie odpadami	
<p>Kierunek interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prawidłowe prowadzenie gospodarki odpadami • Realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zapolice na lata 2012-2032 <p>Zadania do realizacji przyjęte w POŚ: * - zadanie zrealizowane i wykazane w Raporcie z POŚ za lata 2017-2018 ** - zadanie zrealizowane lub kontynuowane w latach 2019-2020</p>	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA WŁASNE	
Całkowite usunięcie wyrobów azbestowych z terenu gminy	TAK/NIE ² (do 2032r.)
ZADANIA MONITOROWANE	
Zwiększenie poziomu recyklingu – przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, oraz innych niż niebezpieczne */**	TAK
<p>Po wprowadzeniu od 1 lipca 2013 r. nowego systemu gospodarowania odpadami, właścicielem odpadów stała się Gmina. Nowy system objął swym zasięgiem – tym samym selektywną zbiórką odpadów oraz odbieraniem odpadów komunalnych – 100% nieruchomości.</p> <p>W świetle Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o <i>utrzymaniu czystości i porządku w gminach</i> (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 888 ze zm.) – mieszkańcy nie są już zobowiązani do samodzielnego zawierania umów z firmami odbierającymi odpady. Odpady stały się własnością Gminy i to ona wybiera w drodze przetargu firmę, która odbiera odpady od mieszkańców. Mieszkańcy z kolei płacą tzw. opłatę za zagospodarowanie odpadów. Tym samym Gmina gospodaruje środkami z pobieranych od mieszkańców opłat za odpady i jednocześnie egzekwuje od firm odpowiednią jakość usług szczególnie w zakresie metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów.</p> <p>Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o <i>utrzymaniu czystości i porządku w gminach</i> (Dz. U. z 2021 r. poz. 888 ze zm.) wskazuje obowiązek sporządzania rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi odpowiednio przez Wójta, Burmistrza lub Prezydenta Miasta. Wójt Gminy Zapolice sporządził roczne sprawozdanie z gospodarki odpadami osobno dla roku 2019 i 2020. Ponadto wyżej cytowana ustawa nakłada na Wójta obowiązek opracowania analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Również w tym przypadku Wójt Gminy Zapolice w latach 2019-2020 wypełnił ustawowy obowiązek opracowania tego rodzaju dokumentu, które podawane były do publicznej wiadomości poprzez Biuletyn Informacji Publicznej Gminy.</p> <p>Na terenie gminy Zapolice w latach 2019-2020 funkcjonował system odpłatnego odbioru odpadów z terenu każdej posesji. Zorganizowanym systemem objęci zostali wszyscy mieszkańcy gminy. W latach 2019-2020 odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Zapolice realizowany był przez firmę (wybraną w drodze przetargu): FBSerwis S.A. (od 2019 do 16 maja 2020r.) i firmę Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków Wiesław Strach (od 16 maja 2020r.).</p> <p>Selektywna zbiórka odpadów na terenie gminy Zapolice w niniejszym okresie zorganizowana była w oparciu o podział na następujące frakcje odpadów:</p>	

² Zadanie rozpoczęte/w trakcie realizacji/nie ukończone

- metale i tworzywa sztuczne,
- papier,
- szkło,
- bioodpady
- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne tzw. pozostałości po segregacji oraz popiół.

Drugi filar selektywnej zbiórki odpadów stanowił Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Przedmiotowy Punkt zlokalizowany jest przy ul. Parkowej 32 (teren gminnej oczyszczalni ścieków). W punkcie przyjmowane były następujące rodzaje odpadów:

- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyte opony od pojazdów osobowych,
- odpady zielone,
- odpady budowlane i rozbiórkowe,
- zużyte świetlówki i inne odpady zawierające rtęć,
- chemikalia,
- popiół z palenisk domowych.

Ponadto, w siedzibie Urzędu Gminy Zapolice oraz w siedzibie Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Zapolicach, w godzinach ich otwarcia, zbierane były zużyte baterie i akumulatory małogabarytowe. Z kolei w „Aptece Leśnej” zlokalizowanej w Zapolicach, przy ul. Spacerowej 3a zbierane były przeterminowane lekarstwa.

W dniu 6 września 2019 r. weszły w życie zapisy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o *zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579), na mocy których zniesiono regionalizację w odpadach komunalnych, tzn. zlikwidowano podział na Regiony Gospodarki Odpadami Komunalnymi (RGOK). Tym samym zlikwidowano zakaz przetwarzania wybranych odpadów poza granicami wspomnianych regionów. Z kolei Regionalne Instalacje do Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) zostały zastąpione przez Instalacje Komunalne (IK). Z uwagi na brak regionów – zostały zniesione również instalacje zastępcze. Wobec powyższego w nowym Planie Gospodarki Odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031 odstąpiono od podziału województwa łódzkiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi. Jako obszar gospodarowania odpadami przyjęto teren województwa łódzkiego, znajdujący się w granicach dotychczasowych regionów I, II i III. Reasumując, od 6 września 2019 r. bioodpady, niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne oraz pozostałości z sortowania i z procesów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych – mogą być przewożone do Instalacji Komunalnych (IK) położonych na obszarze całego kraju.

Zgodnie z obowiązującą *Ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach* (Dz. U. nr z 2021 r., poz. 779 ze zm.) gmina zobligowana jest do osiągnięcia odpowiedniego poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z obszaru gminy, poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych z odebranych z obszaru gminy odpadów komunalnych. Do obowiązków gminy należy również między innymi prowadzenie sprawozdawczości, polegającej na sporządzaniu rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz do wyłonienia w drodze przetargu przedsiębiorstwa odbierającego odpady oraz dokonywania rozliczeń finansowych za ich odbiór. Powyższe zadanie jest zadaniem ciągłym, wynikającym z obowiązków ustawowych, stanowi wydatek bieżący.

W 2019 r. Gmina Zapolice osiągnęła poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (59,68% w stosunku do wymaganego min. 40%), poziomy przygotowania do ponownego użycia odpadów budowlanych i rozbiórkowych (96,52% w stosunku do wymaganego min. 60%) oraz poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania (32,25% w stosunku do wymaganego max. 40%).

W 2020 r. Gmina Zapolice osiągnęła poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (91,56% w stosunku do wymaganego min. 50%), poziomy przygotowania do ponownego użycia odpadów budowlanych i rozbiórkowych (87,37% w stosunku do wymaganego min. 70%) oraz poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania (6,19% w stosunku do wymaganego max. 35%).

Zgodnie z wymaganiami np. 26 Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 779 ze zm.), w przypadku stwierdzenia, że odpady są składowane lub magazynowane w miejscu do tego celu nieprzeznaczonym, Wójt Gminy Zapolice jest zobowiązany do nakazania posiadaczowi odpadów (w drodze decyzji wydawanej z urzędu) usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, wskazując jednocześnie sposób wykonania tej decyzji. Przywołany przepis, jako adresata decyzji nakazującej usunięcie odpadów, wyraźnie wskazuje posiadacza odpadów. W świetle definicji zawartej w np. 3 ust. 1 pkt 19 cytowanej ustawy, posiadacza odpadów rozumie się przez wytwórcę odpadów lub osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej będące w posiadaniu odpadów; domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości. Zgodnie z np. 3 pkt 44 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1219 ze zm.), za władającego powierzchnią ziemi uznaje się właściciela nieruchomości, a jeżeli w ewidencji gruntów i budynków prowadzonej na podstawie Prawa geodezyjnego i kartograficznego ujawniono inny podmiot władający gruntem – podmiot ujawniony, jako władający. Powyższe zadanie jest zadaniem ciągłym, wynikającym z obowiązków ustawowych, stanowi wydatek bieżący.

W latach 2019-2020 pracownicy Urzędu Gminy w Zapolicach przeprowadzili kontrole w zakresie:

- prawidłowej segregacji odpadów komunalnych przez mieszkańców
- liczby osób faktycznie zamieszkujących daną nieruchomość
- zawartych umów na wywóz odpadów komunalnych z działalności gospodarczej
- bazy magazynowo-transportowej firmy odbierającej odpady od mieszkańców gminy

W związku z przeprowadzonymi kontrolami nie zostały nałożone żadne kary, natomiast zmieniała się wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami stosownie do ustaleń.

W latach 2019-2020 do siedziby Urzędu Gminy w Zapolicach nie wpłynęło żadne zgłoszenie dotyczące nielegalnego składowania odpadów na terenie gminy Zapolice. Jednak, również jak co roku, zdarzały się zgłoszenia i uwagi związane z ogólnym stanem czystości i porządku (zwłaszcza w obrębie dróg gminnych i powiatowych, a także terenów leśnych i rekreacyjnych). W przedmiotowych sytuacjach podejmowano stosowne interwencje zmierzające do uprzątnięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi w latach 2019-2020 prowadził w ramach zadań własnych kontrolę zakładów pod względem gospodarowania odpadami. Jedynie w 2020r. przeprowadzono 2 kontrole z wyjazdem w teren w zakresie gospodarowania odpadami z wyłączeniem gospodarowania odpadami komunalnymi. W latach 2019 — 2020 na terenie Gminy Zapolice nie przeprowadzono kontroli terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych składowaniem niebezpiecznych odpadów przemysłowych.

Zgodnie z otrzymaną informacją Starosta Zduńskowolski w latach 2019-2020 nie prowadził żadnych kontroli podmiotów, w zakresie gospodarowania odpadami, zlokalizowanych na terenie gminy Zapolice.

W latach 2019-2020 na terenie gminy Zapolice obowiązywała przyjęta w 2017 r. aktualizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zapolice na lata 2017-2032”. Wszelkie zmiany dotyczące wyrobów azbestowych występujących na terenie gminy, aktualizowane są na bieżąco przez pracowników Urzędu Gminy w Zapolicach. Dane w przedmiotowym zakresie wprowadzane są do ogólnopolskiej bazy azbestowej („www.bazaazbestowa.gov.pl”) prowadzonej przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii – stanowiącej jedno z narzędzi monitorowania realizacji zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie ilości dofinansowań, kosztów i ilości usuniętego azbestu na terenie gminy Zapolice w latach 2017-2020.

Rok	Ilość wniosków dofinansowanych [szt.]	Kwota dofinansowania [zł]	Ilość usuniętego azbestu [Mg]
2017	29	15981,00	50,128
2018	37	25 581,00	80,520
2019			
2020	30	31 991,00	81,986

Na terenie gminy Zapolice zinwentaryzowano do tej pory 2794,294 Mg wyrobów azbestowych, z czego usunięto 324,316 Mg i pozostaje do unieszkodliwienia 2 469,978 Mg (na podstawie danych z Bazy Azbestowej wg stanu na październik 2021r.).

Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2019-2020	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Zapolice	2019	661.048,05 (Gmina Zapolice)
Obsługa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	2019	12.000,00 (Gmina Zapolice)
Organizacja i przeprowadzenie akcji ekologicznej „Drzewko za odpad”	2019	15.272,19 (wkład własny 11.596,63, dofinansowanie 3.675,56) (Gmina Zapolice)
Przebudowa i rozbudowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Zapolicach (opracowanie dokumentacji projektowej)	2020	49.200,00 (Gmina Zapolice)
Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Zapolice	2020	1.176.722,66 (Gmina Zapolice)
Obsługa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	2020	8.600,00 (Gmina Zapolice)

2.9 Zasoby przyrodnicze

Tabela 9. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych za lata 2019-2020

Cel: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona przyrody	
Kierunek interwencji:	
<ul style="list-style-type: none"> Ochrona zieleni, zasobów leśnych oraz obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych Zwiększanie powierzchni obszarów chronionych i leśnych 	
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:	
* - zadanie zrealizowane i wykazane w Raporcie z POŚ za lata 2017-2018	
** - zadanie zrealizowane lub kontynuowane w latach 2019-2020	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA WŁASNE	
Bieżąca pielęgnacja zasobów przyrodniczych wraz z ochroną obszarów i obiektów prawnie chronionych */**	TAK
Uwzględnienie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego obszarów przeznaczonych pod zalesianie (słabe gleby V i VI klasy oraz wieloletnie odłogi) */**	TAK
ZADANIA MONITOROWANE	
Ochrona zasobów leśnych oraz prowadzenie stałego monitoringu w celu zapobiegania zagrożeniom */**	TAK
Zalesianie gruntów porolnych */**	TAK

Obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym. Obowiązek ten wynika z np. 4 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1098 ze zm.)*. Powyższe zadanie jest zadaniem ciągłym, wynikającym z obowiązków ustawowych, stanowi wydatek bieżący.

Zgodnie z np. 2 cytowanej ustawy ochrona przyrody, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody tj.:

- 1) dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów;
- 2) roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- 3) zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia;
- 4) siedlisk przyrodniczych;
- 5) siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 6) tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt;
- 7) krajobrazu;
- 8) zieleni w miastach i wsiach;
- 9) zadrzewień.

Celem ochrony przyrody w rozumieniu ustawy jest:

- 1) utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów;
- 2) zachowanie różnorodności biologicznej;
- 3) zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego;
- 4) zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony;
- 5) ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień;
- 6) utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody;
- 7) kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

W ramach prawnej ochrony przyrody wyróżnia się formy ochrony wymienione w np. 6 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 1614 ze zm.)*. W okresie sprawozdawczym 2019-2020 nie powołano nowych form ochrony przyrody, ani nie zniesiono form istniejących. Wykonano natomiast prace pielęgnacyjne przy pomniku przyrody – Jesion wyniosły – rosnącym w Parku w Strońsku.

Na terenie gminy Zapolice funkcjonują formy ochrony przyrody chroniące najcenniejsze walory tego terenu, tj. formy obszarowe – Rezerwat Przyrody „Korzeń”, Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki, Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Strefa krawędziowa doliny rzeki Warty”, 4 użytki ekologiczne oraz 23 pomniki przyrody.

Ocena przestrzegania ustalonych zasad ochrony przyrody na terenach prawnie chronionych jest zadaniem niezwykle trudnym, lecz można stwierdzić że w latach 2019-2020 nie doszło do żadnych poważnych naruszeń zakazów ochrony przyrody mogących spowodować zmiany ekosystemalne lub fragmentację czy też zniszczenie siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy Zapolice wynosi 1295,16 ha, co stanowi ok. 15,5 % jej powierzchni. Udział lasów w zagospodarowaniu powierzchni Gminy jest, zatem niewielki, mniejszy od średniego zalesienia obszaru kraju (ponad 28%). Na terenie gminy Zapolice lasy wchodzą w skład Nadleśnictwa Kolumna i Złoczew.

Do działań prowadzonych przez w/w Nadleśnictwa należą:

- zwiększanie różnorodności gatunkowej biocenoz oraz różnorodności ekosystemów kompleksów leśnych regionu,
- utrzymywanie zgodności składów gatunkowych drzewostanów z potencjalną roślinnością naturalną, to jest zgodności biocenozy z biotopem,
- monitorowanie krzewów i zielnych roślin reliktowych, endemitów, ginących i zagrożonych,
- uzupełnianie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych,
- prowadzenie prac związanych z zachowaniem i odtwarzaniem śródleśnych bagien, oczek wodnych,

łąk oraz innych cennych biotopów,

- zakładanie, konserwacja i naprawa budek lęgowych dla ptaków i schronów dla nietoperzy, wykładanie karmy,
- grodzenie mrowisk,
- wzbogacanie bazy żerowej dla zwierzyny płowej powodującej szkody w roślinności drzewiastej,
- ciągła aktualizacja danych w opracowanym „Programie ochrony przyrody” dla Nadleśnictwa Kolumna i Złoczew w zakresie występowania gatunków rzadkich i zagrożonych,
- identyfikacja przyczyn zagrożenia rzadkich gatunków i eliminacja źródeł zagrożenia,
- stosowanie czynnych metod ochrony rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
- kontrola normowanego zbioru i skupu płodów runa leśnego na cele przemysłowe w postaci owoców i ziół, a zwłaszcza grzybów jadalnych, w tym owocnikujących grzybów mikoryzowych.

Zgodnie z otrzymanymi informacjami z Nadleśnictwa Złoczew i Kolumna w latach 2019-2020 prowadzono następujące prace/działania związane z gospodarką leśną na terenie gminy Zapolice:

NADLEŚNICTWO KOLUMNA

- rok 2019 – przebudowa drzewostanów na powierzchni 3,8 ha
- rok 2020 – przebudowa drzewostanów na powierzchni 3,23 ha

NADLEŚNICTWO ZŁOCZEW

- lata 2019-2020 – przebudowa drzewostanów na powierzchni 2,32 ha

Dodatkowo uzyskano informację, że w/w Nadleśnictwa w latach 2019-2020 nie prowadziły prac zmierzających do zwiększenia lesistości, odtworzenia populacji zanikających gatunków zwierząt, hodowli rodzinnych gatunków zwierząt oraz jakichkolwiek rekultywacji terenów zdegradowanych.

Plany urządzenia lasu sporządzane są obligatoryjnie dla lasów wszystkich form własności. Dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictw są to plany urządzenia lasu. Dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz dla lasów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa sporządza się uproszczone plany urządzenia lasu.

Obowiązek sporządzenia planu urządzenia lasu oraz uproszczonego planu urządzenia lasu dla lasów Skarbu Państwa wynika z np. 19 *Ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. (t.j. Dz.U. 2021 r., poz. 1275 ze zm.)*.

Plan Urządzenia Lasu jest podstawowym dokumentem gospodarki leśnej opracowywanym dla określonego obiektu (nadleśnictwa), zawierającym opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej - np. 6 ust.1 pkt 6 cytowanej ustawy. W oparciu o Plan Urządzenia Lasu możliwe jest prowadzenie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej tj. działalności zmierzającej do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów - np.6. ust.1 pkt 1a ustawy.

W latach 2019-2020 dla Nadleśnictwa Kolumna obowiązywał sporządzony w 2016r. Plan urządzenia lasu na okres 2016-2025, natomiast dla Nadleśnictwa Złoczew obowiązywał sporządzony w 2016r. Plan urządzenia lasu na okres 2017-2026.

Uproszczone plany urządzenia lasu zawierają podobne treści jak plany dla nadleśnictw jednak sporządzane są z mniejszą szczegółowością. Dla lasów nie będących w zarządzie Lasów Państwowych, o powierzchni mniejszej niż 10 ha wykonuje się inwentaryzację stanu lasu w zakresie jeszcze bardziej ograniczonym niż to ma miejsce w przypadku uproszczonych planów urządzenia lasu. Nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta, który gospodarkę leśną prowadzi na podstawie uproszczonego planu urządzenia lasu lub inwentaryzacji stanu lasu. W latach 2019-2020 Gmina Zapolice oraz Starostwo Powiatowe w Zduńskiej Woli nie opracowała żadnego uproszczonego planu urządzenia lasu dla lasów niebędących w zarządzie Lasów Państwowych.

Instrumentem prawnym związanym z procedurą zwiększania lesistości jest *Ustawa o lasach (Dz.U. 2018, poz. 2129 ze zm.)*, gdzie wskazuje się, że do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej i grunty rolne nieużytkowane rolniczo oraz inne grunty nadające się do zalesienia. Grunty przeznaczone do zalesienia określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Uporządkowanie przestrzeni rolno-leśnej wiąże się z właściwym zaprojektowaniem granicy pomiędzy lasami i gruntami przeznaczonymi do zalesienia a gruntami przeznaczonymi na cele rolne, czyli tzw. granicy rolno-leśnej, definiowanej jako linia zamykająca kontur gruntowy, określający aktualny i perspektywiczny sposób rolniczego lub leśnego użytkowania gruntów. Wykorzystanie powierzchni ziemi powinno być możliwie optymalnie dostosowane do naturalnych warunków przyrodniczo-glebowych. Obecny stan wskazuje, że bardziej racjonalne jest przeznaczenie gruntów o niskiej przydatności dla rolnictwa na cele niezwiązane z gospodarką rolną tj. pod urbanizację, rozwój infrastruktury, a przede wszystkim pod zalesienia niż pod uprawy rolne. Zagadnienie granicy rolno – leśnej uwzględniane jest w dokumentach planistycznych gminy. Za ich opracowywanie odpowiedzialny jest Wójt Zapolice. Powyższe działania są, więc kosztem bieżącym wliczonym w opracowanie dokumentów planistycznych.

W latach 2019-2020 Gmina Zapolice wykonała na podstawie otrzymanych decyzji zezwolenia na wycinkę drzew, nasadzeń zastępczych (kompensacyjnych) w ilości 25 szt. drzew na terenie m. Zapolice i 4 szt. drzew na terenie m. Świerzyny.

W 2019r. Gmina Zapolice po raz kolejny zorganizowała akację ekologiczną pn. „Drzewko za odpad”. W ramach przedmiotowej akcji mieszkańcy gminy dostarczali selektywnie zebrane odpady w zamian, za które otrzymywali talony uprawniające do otrzymania atrakcyjnych sadzonek roślin ozdobnych lub owocowych.

W grudniu 2019r. Gmina Zapolice zakończyła realizację projektu pn. „Ograniczenie degradacji środowiska przyrodniczego poprzez rewaloryzację gminnego parku w Zapolicach i uzupełnienie oświetlenia na istniejących szlakach turystycznych”, w ramach którego wykonano kompletną rewaloryzację parku w Zapolicach oraz modernizację oświetlenia na 6 szlakach turystycznych na łącznym odcinku 4,14 km. Całkowita wartość projektu wyniosła 1 525 190,89 zł, z czego dofinansowanie z EFRR stanowiło 1 042 840,33 zł.

W 2020r. Gmina Zapolice zakończyła realizację projektu pn. „Kwatera wojenna w Strońsku”, w ramach którego odbudowano 10 mogił zbiorowych poległych żołnierzy, odbudowano główny obelisk z wykutym metalowym Godłem Wojska Polskiego, odbudowano filary boczne z tablicami imiennymi poległych żołnierzy, zagospodarowano plac główny, odbudowano dwie mogiły imienne, wykonano granitową kolumnę z rysem historycznym walk. Całkowita wartość projektu wyniosła 73 810,00 zł, z czego dotacja z MkiDN wyniosła 125 000,00 zł.

Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2019-2020	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
Ograniczenie degradacji środowiska przyrodniczego poprzez rewaloryzację gminnego parku w Zapolicach i uzupełnienie oświetlenia na istniejących szlakach turystycznych	2019	1.125.215,28 (Gmina Zapolice)
Remont „Kwatery wojennej” w m. Strońsko w ramach projektu „Kwatera wojenna”	2019	164.445,48 (Gmina Zapolice)
Wyłapywanie bezdomnych zwierząt z terenu Gminy Zapolice oraz ich hotelowanie	2019	ok. 20.000,00 (Gmina Zapolice)
Dotacja na prace konserwatorskie i restauratorskie przy Pałacu w Pstrokonjach jako zabytku wpisanego do rejestru zabytków woj. łódzkiego	2019	20.000,00 (Powiat Zduńskowolski)
Remont „Kwatery wojennej” w m. Strońsko w ramach projektu „Kwatera wojenna – ostatni etap”	2020	75.040,00 (Gmina Zapolice)
Wyłapywanie bezdomnych zwierząt z terenu Gminy Zapolice oraz ich hotelowanie	2020	20.443,83 (Gmina Zapolice)

2.10 Zagrożenie poważnymi awariami

Tabela 10. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie poważnych awarii za lata 2019-2020

Cel: Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii		
Kierunek interwencji:		
<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu przygotowania gminy do podejmowania działań w sytuacji zagrożenia poprzez polepszenie warunków użytkowych i funkcjonalnych budynków OSP • Kreowanie właściwych zachowań mieszkańców gminy w przypadku wystąpienia zagrożeń życia i środowiska z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych 		
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:		
* - zadanie zrealizowane i wykazane w Raporcie z POŚ za lata 2017-2018		
** - zadanie zrealizowane lub kontynuowane w latach 2019-2020		
Nazwa zadania	Wykonanie	
ZADANIA WŁASNE		
Modernizacja OSP gminnych wraz z nowoczesnym wyposażeniem */**	TAK	
Szkolenia z zakresu ratowniczo-gaśniczego	NIE	
<p>Monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa i prewencji realizowany jest na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi. Wyniki monitoringu umieszczane są w rocznych biuletynach publikowanych przez WIOŚ oraz na bieżąco dostępne na stronie internetowej WIOŚ w Łodzi. W latach 2019-2020 na terenie Gminy Zapolice nie było zlokalizowanych zakładów o dużym (ZDR) ani zwiększonym (ZZR) ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, z uwagi na powyższe nie prowadzono kontroli w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom.</p> <p>Zgodnie z informacją WIOŚ w Łodzi na obszarze gminy Zapolice nie odnotowano w latach 2019 – 2020 poważnych awarii w ruchu lądowym skutkujących uszkodzeniami w środowisku.</p> <p>Opracowywanie programu zapobiegania poważnym awariom oraz planu operacyjno – ratowniczego na wypadek zaistnienia poważnej awarii realizowane na bieżąco przez podmioty gospodarcze w porozumieniu z Powiatowymi Komendami Państwowej Straży Pożarnej. Powiatowe Komendy Państwowej Straży Pożarnej zajmują się również utrzymywaniem w gotowości służb ratowniczych na wypadek zaistnienia poważnej awarii.</p> <p>Kształtowanie świadomości mieszkańców Gminy Zapolice w zakresie postępowania podczas zagrożeń i poważnych awarii przemysłowych odbywa się głównie poprzez lokalne media, w których zamieszczane są informacje dotyczące sposobów informowania o zagrożeniach, racjonalnego postępowania podczas zagrożenia oraz jednostek i lokalizacji centrów kryzysowych. Podnoszenie świadomości społeczeństwa odbywa się poprzez uświadamianie spektrum i kategorii zagrożeń ekologicznych, zarówno tych dotyczących lokalną społeczność – na które nie ma ona większego wpływu (np. dziura ozonowa), jak i tych, z którymi mieszkańcy gminy stykają się na co dzień np. nielegalne wysypiska, wypadki nagłego zanieczyszczenia wód powierzchniowych, pożar, powódź. Odbywa się to drogą systematycznych publikacji, artykułów prasowych, powiadamiania o aktualnościach na stronie internetowej gminy, czy w postaci różnych form edukacji prowadzonej np. wśród młodzieży i dzieci (np. przez Straż Pożarną).</p> <p>Zgodnie z informacją otrzymaną od Starosty Zduńskowolskiego w latach 2019-2020 nie udoskonalono powiatowego systemu ostrzegania przed zagrożeniami.</p>		
Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2019-2020	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
Bieżące utrzymanie jednostek OSP	2019	87.257,08 (Gmina Zapolice)
Doposażenie techniczne oraz wymiana zużytego lub wyeksploatowanego sprzętu wykorzystanego podczas działań ratowniczych, prowadzonych przez jednostki organizacyjne PSP, związanych z przeciwdziałaniem i usuwaniem skutków klęsk	2019	5.500,00 (Powiat Zduńskowolski)

żywiolowych takich jak powodzie, silne wiatry, trąby powietrzne, intensywne opady deszczu, osuwiska ziemi.		
Bieżące utrzymanie jednostek OSP	2020	88.074,84 (Gmina Zapolice)
Wsparcie Państwowej Straży Pożarnej na dofinansowanie zakupu pojazdu służbowego dla potrzeb Komendy Powiatowej w Zduńskiej Woli	2020	10.000,00 (Gmina Zapolice)
Realizacja zadania „ORLEN dla strażaków” – zakup sprzętu ratownictwa oraz remont obiektów budowlanych i urzędzeń ratowniczych KPPSP z Zduńskiej Woli	2020	20.000,00 (Powiat Zduńskowolski)
Zakup samochodu lekkiego, operacyjnego typu SUV dla KPPSP w Zduńskiej Woli	2020	186.714,21 (Powiat Zduńskowolski)

2.11 Inne zrealizowane zadania nieujęte w POŚ

Tabela 11. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań nieujętych w POŚ, a które mają wpływ na ochronę i poprawę środowiska na terenie Gminy Zapolice

<p>Art. 72 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.) wskazuje, że w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska w szczególności poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalin, i racjonalnego gospodarowania gruntami; 2) uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż; 3) zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy miast i wsi, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni; 4) uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej; 5) zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych; 5a) uwzględnianie potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom; <ol style="list-style-type: none"> 1) uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi. <p>Za opracowywanie dokumentów planistycznych odpowiedzialny jest Wójt Gminy Zapolice.</p> <p>Zadanie realizowane jest na bieżąco - w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego Gminy Zapolice oraz prowadzonych na bieżąco zmianach przestrzegane są obecnie obowiązujące uwarunkowania prawne w zakresie ochrony środowiska. W latach 2019-2020 na terenie gminy Zapolice zostały zmienione lub uchwalone następujące plany zagospodarowania przestrzennego, w których wskazano warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Uchwała Nr XII/89/19 z dnia 26.09.2019r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w miejscowościach Marżynek obręb Paprotnia i Świerzyny gm. Zapolice <p>Ponadto w 2020r. Wójt Gminy Zapolice przystąpił do opracowania 3 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Ptaszkowice, dla miejscowości Świerzyny oraz dla miejscowości Zapolice i Pstrokonie. Zakończenie prac nad w/w mpzp zaplanowano na 2021r.</p>
--

Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2019-2020	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
Opracowanie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsiach Marżynek i Świerzyny (II i II etap projektu)	2019	10.450,00 (Gmina Zapolice)
Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Ptaszkowice (zadanie realizowane w latach 2020-2021)	2020	142,07 (Gmina Zapolice)
Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Świerzyny (zadanie realizowane w latach 2020-2021)	2020	142,07 (Gmina Zapolice)
Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Zapolice i Pstrokonie (zadanie realizowane w latach 2020-2021)	2020	142,07 (Gmina Zapolice)

3. Ocena realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” na podstawie wskaźników monitorowania Programu

Opracowany w 2016 r. „Program ochrony środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” zakłada kontrolę, zarządzanie środowiskiem oraz monitoring wdrażania Programu na terenie gminy Zapolice.

Określenie stopnia wykonania zadań odbywa się w następujących etapach:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ocena rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i zadaniami, a ich wykonaniem,
- analiza przyczyn tych rozbieżności.

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji Programu jest dobry system sprawozdawczości, oparty na wskaźnikach (miernikach) stanu środowiska i zmiany presji na środowisko. Wskaźniki monitorowania działań powinny być realne, trafnie dobrane, mierzalne – umożliwiające wiarygodne i dostępne porównania. W obowiązującym POŚ dla Gminy Zapolice określono listę wskaźników monitorowania. Niemniej jednak w POŚ nie określono wartości bazowej dla roku wyjściowego, stąd też w niniejszym Raporcie dokonano jedynie analizy ilościowej realizacji poszczególnych wskaźników przypisując im konkretne wartości charakterystyczne dla roku 2019 i 2020. Z uwagi na brak określenia wartości bazowej nie dokonano porównania osiągniętych w latach 2019-2020 poziomów mierników. Należy zaznaczyć, że nie wszystkie przyjęte wskaźniki monitorowania POŚ są możliwe do określenia. Część z nich dotyczy mieszkańców, przedsiębiorstw, a prowadzone rejestry w zakresie ochrony środowiska lub rejestry statystyczne nie zawierają takich danych. W związku z powyższym dla części wskaźników nie określono miary w latach 2019-2020. Poniżej w tabeli przedstawiono ocenę skuteczności realizacji celów, kierunków i zadań przyjętych w POŚ na podstawie przyjętych wskaźników monitorowania.

Tabela 12. Ocena skuteczności realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” z wykorzystaniem określonych mierników zaproponowanych w POŚ

Lp.	Wskaźniki	Jednostka miary	Wartość dla roku 2019	Wartość dla roku 2020
Ochrona klimatu i jakości powietrza				
1	Liczba zrealizowanych działań w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	szt.	7	8
2	Liczba zrealizowanych działań w ramach Programu Ochrony Powietrza	szt.	9	9
3	Długość zmodernizowanych dróg gminnych/powiatowych	km	gminne: 1,442 powiatowe: 0	gminne: 8,850 powiatowe: 4,8
Zagrożenia hałasem				
1	Liczba przeprowadzonych kontroli emisji hałasu	szt.	2	2
3	Długość zmodernizowanych dróg gminnych/powiatowych	km	gminne: 1,442 powiatowe: 0	gminne: 8,850 powiatowe: 4,8
Pola elektromagnetyczne				
1	Liczba przeprowadzonych kontroli emisji pola elektromagnetycznego	szt.	0	0
Gospodarowanie wodami/gospodarka wodno - ściekowa				
1	Długość sieci kanalizacyjnej [GUS]	km	11,8	11,8
2	Długość sieci wodociągowej [GUS]	km	104,0	104,0
3	Liczba przyłączy kanalizacyjnych [GUS]	szt.	336	383

4	Liczba przyłączy wodociągowych [GUS]	szt.	1541	1751
5	Przydomowe oczyszczalnie ścieków [Gmina]	szt.	b.d.	185
6	Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociągowej [GUS]	liczba osób	5057	5131
7	Liczba mieszkańców korzystająca z kanalizacji sanitarnej [GUS]	liczba osób	1558	1675
Zasoby geologiczne				
1	Liczba uwzględnionych złóż w dokumentach planistycznych	szt.	11	11
Gleby				
1	Liczba zorganizowanych akcji w zakresie ochrony gleb	szt.	0	0
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów				
1	Liczba zlikwidowanych „dzikich wysypisk śmieci”	szt.	0	0
2	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	Mg	80,520 (za lata 2018-2019)	81,986
3	Osiągnięty poziom recyklingu	%	papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło: 59,68 odpady budowlane i rozbiórkowe: 96,52	papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło: 91,56 odpady budowlane i rozbiórkowe: 87,37
	Poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazanych do składowania	%	32,25	6,19
4	Odsetek mieszkańców gminy objętych zorganizowanym systemem zbierania i odbierania odpadów komunalnych	%	90,5% (4691 osób wg deklaracji)	90,2% (4713 osób wg deklaracji)
Zasoby przyrodnicze				
1	Lesistość Gminy	%	15,5	15,5
2	Liczba form ochrony przyrody	szt.	obszarowe: 7 punktowe: 23	obszarowe: 7 punktowe: 23
Zagrożenia poważnymi awariami				
1	Liczba inwestycji w zakresie rozbudowy i modernizacji OSP gminnych wraz z nowoczesnym wyposażeniem	szt.	2	4

Źródło: opracowanie własne

4. Podsumowanie i wnioski

Większość zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” wynika z obowiązku ustawowego. Są to głównie procedury administracyjne wspierające proces ochrony środowiska. Zadania te są realizowane w sposób ciągły z budżetu gminy w ramach wydatków bieżących, nakładu pracy pracowników Urzędu Gminy Zapolice. Podobnie w kwestii innych jednostek realizujących zadania na terenie gminy Zapolice, środki przeznaczone na zadania w zakresie ochrony środowiska pochodzą z budżetu jednostki w ramach zadań własnych. W ramach wydatków na rzecz ochrony środowiska podejmowane były również zadania inwestycyjne realizowane z budżetu gminy lub innych jednostek, w tym we wsparciu funduszy UE.

W ramach realizacji zadań Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice najwięcej środków finansowych zostało przeznaczonych na ochronę klimatu akustycznego i ochronę powietrza w ramach zadań związanych z przebudową/budową i modernizacją sieci drogowej, w tym ścieżek rowerowych oraz realizacją zadań wynikających z PGN dla gminy Zapolice oraz określonych w POP działań naprawczych. Duże nakłady finansowe zostały poniesione na realizację zadań dotyczących ograniczenia zużycia energii i ochronę powietrza, w tym działania związane z ograniczeniem niskiej emisji. Część przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska przed hałasem i ochrony powietrza jest ze sobą zbieżna. Są to głównie zadania dotyczące modernizacji dróg oraz usprawnienia komunikacji w gminie. W latach 2019-2020 w ramach obszaru interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza skupiono również uwagę na zadaniach związanych z modernizacją oświetlenia i termomodernizacją obiektów (ZSO w Zapolicach). W zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza prowadzono również działania kontrolne, edukacyjne, informacyjne.

W ramach obszaru interwencji ochrona przed hałasem skupiono uwagę na realizacji zadań związanych z przebudową/modernizacją dróg, w tym naprawą zużytej nawierzchni. Dodatkowo nacisk położono na zakończenie budowy ścieżek rowerowych w ramach zadania pn. „Aktywna Dolina rzeki Warty”. W latach 2019-2020 na terenie gminy Zapolice nie opracowano żadnych map akustycznych zarówno dla dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych. Prowadzone były kontrole przez WIOŚ w Łodzi, Delegatura w Sieradzu w zakresie emisji hałasu na terenie gminy Zapolice.

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym prowadzono działania związane z monitoringiem PEM na terenie woj. łódzkiego oraz wprowadzano odpowiednie zapisy do ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dodatkowo Starosta Zduńskowolski na bieżąco prowadził i aktualizował rejestr zgłoszeń instalacji stanowiących źródło promieniowania elektromagnetycznego, których użytkowanie nie wymaga pozwolenia.

W ramach obszaru interwencji gospodarowanie wodami zadania dotyczyły głównie prac konserwacyjnych i melioracyjnych na rowach. Zadania z zakresu melioracji i ochrony przeciwpowodziowej prowadzili odpowiednio: Gmina Zapolice (w przypadku rowów melioracyjnych) oraz PGW WP RZGW Poznań w przypadku utrzymania wałów przeciwpowodziowych. Ponadto prowadzono ustawowy monitoring jakości wód powierzchniowych przez WIOŚ w Łodzi. W latach 2019-2020 zaktualizowano mapy ryzyka powodziowego na terenie gminy Zapolice na, w ramach aktualizacji prowadzonej w cyklu co 6 lat przez PGWWP.

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej w latach 2019-2020 kontynuowane były zadania związane z modernizacją i bieżącym utrzymaniem sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz dofinansowaniem budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Dodatkowo w celu zapewnienia racjonalnej i wydajnej pracy systemu wod-kan realizowane były bieżące zadania statutowe gminy w tym zakresie. Gmina na bieżąco prowadziła rejestr przydomowych oczyszczalni i zbiorników bezodpływowych. Ważną i kluczową inwestycją była zakończona w 2019r. rozbudowa/przebudowa oczyszczalni ścieków w Zapolicach.

W zakresie ochrony zasobów geologicznych w latach 2019-2020 Starosta Zduńskowolski nie wydał żadnych decyzji rekultywacyjnych dla złóż na terenie gminy Zapolice. W latach 2019-2020 Starosta Zduńskowolski nie przeprowadził kontroli w zakresie udzielonych koncesji na wydobywanie kopalin, ani nie wydał żadnych nowych koncesji w tym zakresie.

W zakresie obszaru interwencji związanego z ochroną gleb zrealizowano większość wyznaczonych w POŚ zadań nastawionych głównie na wdrażanie Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych, wdrażaniu programów i technologii produkcji korzystnych dla środowiska, realizacji szkoleń dla rolników, racjonalnego użycia nawozów sztucznych. Działania z zakresu ochrony gleb realizowane były głównie przez ARMiR oraz ŁODR w Bratoszewicach. Na terenie gminy Zapolice w analizowanym okresie nie prowadzono monitoringu jakości gleb. Dodatkowo w latach 2019-2020 żaden z terenów gminy Zapolice nie został ujęty w rejestrze terenów potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Na terenie gminy Zapolice brak jest również wskazanych w rejestrze osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, który to rejestr prowadzony jest przez Starostę Zduńskowolskiego.

W latach 2019-2020 zadania związane z rozwojem systemu gospodarki odpadami zostały zrealizowane poprzez stały nadzór i utrzymanie systemu gospodarowania odpadami. Wójt Gminy Zapolice wywiązał się z ustawowego obowiązku przedkładania sprawozdań z gospodarowania odpadami wraz z opracowaniem Analizy systemu gospodarki odpadami za poszczególne lata. Na terenie gminy Zapolice w latach 2019-2020 funkcjonował system odpłatnego odbioru odpadów z terenu każdej posesji. Zorganizowanym systemem objęci zostali wszyscy mieszkańcy gminy. W dniu 6 września 2019 r. weszły w życie zapisy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579), na mocy których zniesiono regionalizację w odpadach komunalnych, tzn. zlikwidowano podział na Regiony Gospodarki Odpadami Komunalnymi (RGOK). Tym samym zlikwidowano zakaz przetwarzania wybranych odpadów poza granicami wspomnianych regionów. W latach 2019-2020 Gmina Zapolice osiągnęła wymagane prawem poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania oraz recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. W latach 2019-2020 Gmina Zapolice w ramach uzyskanego dofinansowania z WFOŚiGW w Łodzi realizowała zadania związane z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest.

W zakresie zasobów przyrodniczych większość zadań została zrealizowana. Głównie realizacja zadań dotyczyła uporządkowania terenów zieleni, prowadzenia wycinki i zabiegów pielęgnacyjnych. Zostały również zrealizowane zadania (w całości lub częściowo) w zakresie ochrony dóbr kultury i renowacji substancji zabytkowej.

W latach 2019-2020 zadania związane z ograniczeniem ryzyka wystąpienia poważnej awarii skupiały się głównie na wyposażeniu/doposażeniu jednostek OSP działających na terenie gminy Zapolice w odpowiedni sprzęt oraz jednostek powiatowych KPPSP w Zduńskiej Woli.

Przedsięwzięcia realizowane w latach 2019-2020 w dużej mierze przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych w gminie. na podstawie przeprowadzonej analizy realizacji celów przyjętych w Programie Ochrony Środowiska można stwierdzić, że znaczna większość zadań została zrealizowana planowo i w całości.

Część zadań nie została zrealizowana z uwagi na brak środków finansowych lub realizację zadań o wyższym priorytecie. Dodatkowo sytuację skomplikowała walka z pandemią COVID-19. Niektóre z zadań mają charakter ciągły, np. zadania wynikające z bieżącej działalności administracyjnej poszczególnych jednostek. Przedsięwzięcia, których realizacja nie doszła do skutku, a które wymagają realizacji z uwagi na poprawę jakości środowiska powinny zostać ujęte w nowym zaktualizowanym Programie Ochrony Środowiska na okres programowania 2021-2024. Zmiany stanu środowiska widoczne są dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego też niniejszy Raport z realizacji celów i zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska nie jest jednoznacznym odzwierciedleniem efektów realizacji Programu. Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane.

Powyższe działania w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczynią się do poprawy jakości środowiska na terenie gminy. Realizacja zadań w latach 2019-2020 zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i priorytetowych kierunków działań Programu Ochrony Środowiska, zgodnych z polityką ochrony środowiska, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój gminy Zapolice.